

Historisk öppning för rattfylleristopp i hamnarna

50 MILJONER KRONOR TILL FRISTÅENDE AKTÖRER ÖPPNAR FÖR ALKOBOMMAR

PRESSTOPP

MHF:s förbundsmöte antog stort sparpaket och beslutade att lägga ner Motorföraren från och med årsskiftet 2023/2024

INGEN SKA DÖ
AV RATTFYLLERI

Erbjudande till dig man över 40 år

Många män lider av testosteronbrist

Vi hjälper dig att utreda och behandla testosteronbrist i några enkla steg

Symtom på testosteronbrist kan vara:

- Utebliven morgonerekktion
- Trötthet och låg energi
- Viktuppgång och bukfetma
- Avsaknad av drivkraft
- Minskad sexuell lust
- Dålig sömn
- Minskad muskelstyrka

Testosteron är ett hormon som har en stor påverkan på män genom hela livet. Hormonet förknippas ofta med sexuell lust, bibehållen erektionsförmåga och förmågan att underhålla muskelmassa och styrkan i skelettet. Testosteron har även andra viktiga funktioner som påverkan på syresättning av blodet, fördelning av kroppsfett samt att hålla orken och humöret uppe. En tillräcklig testosteronnivå är viktig för mannens välbefinnande.

Just nu - Gratis testosterontest!
Ta del av erbjudandet via QR-koden eller:

rewell.se/mhf

Rewell erbjuder snabb och smidig utredning av testosteronbrist genom provtagning, hälsokontroll, diagnos och behandling. Starta genom att logga in med BankID och skapa ett kostnadsfritt konto.

Vi finns med kliniker över hela Sverige – nu på 60 orter från norr till söder.

re well

INNEHÅLL

NUMMER 4 2023

- 4 LEDARE** Ännu fler olyckor med A-traktorer
- 6 DIALOG** Vägunderhållet döms ut i Norge
- 8 NYHETER** Nu blir det bälteskrav för A-traktorer
- 10 NYHETER** Avgörande beslut på förbundsmötet
- 12 NYHETER** Hallänning blev Årets Trafikhjälte
- 14 NYHETER** Miljonbidrag till nya rattfyllerikontroller
- 16 NYHETER** EU:s körkortsdirektiv löser svår knut
- 18 NYHETER** Trafikdöden: 25 procent rattfyllerioffer
- 20 NYHETER** I Jämtland laddar MHF:are för Ta Paus
- 22 NYHETER** TN-dagen lyfte vikten av rattfylleritips
- 24 REPORTAGE** Rik natur och kultur när vi tar bilen i norr
- 38 TEST** Sportig Toyota bjuder på körglädje
- 40 PROVKÖRNING** Elbilsutmanare med fet prislapp
- 42 BEGAGNAT** Världens mest sålda taklösa sportbil
- 44 KRYSSET** Klurigt sällskap i hängmattan
- 46 I BACKSPEGELN** Året när Motorföraren firade 75 år
- 47 FRILÄGE** Bekämpar rattfylleri efter rallykarriären

Katarinas rådighet gav hjältestatus

Årets Trafikhjälte heter Katarina Borgström. Från sin arbetsplats på apoteket identifierade hon och satte stopp för – en misstänkt rattfyllerist.

Sid 12

MHF:are på tårna inför Ta Paus

MHF-avdelningen i jämtländska Lit-Häggenås laddar för att genomföra Ta Paus-aktiviteter på tre rastplatser i sommar.

Sid 20

Vyer och vida vatten i Västerbotten

Slingrande vägar, böljande skogsklädda berg och forsande älvar möter turisterna som valt att utforska de kustnära trakterna kring Umeå i Västerbotten.

Sid 24–36

Ny el-kines slukar bagage även framtill

När kartan över bilmärknaden ritas om behöver man lära sig en rad nya namn om man vill hänga med. Dags att lägga kinesiska suven Xpeng på minnet.

Sid 40

Staten öppnar för alkobommar

Fristående aktörer erbjuds möjlighet att ansöka medel för att driva alkoholkontroller medelst alkobommar. Staten har anslagit 50 miljoner för ändamålet. FOTO: CARL JOHAN ERIKSON

Nu har det hänt igen!

Annette Fagerholm Ahlholm
förbundsordförande
för MHF

Senaste tiden har det hänt flera olyckor där våra ungdomar är inblandade med sina A-traktorer, i dagligt tal så kallade EPA-traktorer. Tyvärr inträffar det också olyckor där ungdomarna kör påverkade.

Där funderar jag mycket på vilka budskap vi som föräldrar ger till våra barn och hur uppmärksamma vi är på vad de har för sig.

Ett positivt budskap är i alla fall att det nu blir obligatorisk att använda bilbälte från och med 31 augusti även i A-traktorer. Samtidigt får man också bara färdas så många som det finns säten och bälten i bilen. Det ökar säkerheten – om och när det väl händer en olycka.

Men nu behöver vi påminna både föräldrar och framförallt ungdomar att man inte heller får framföra de här fordonen om man är påverkad av alkohol eller droger. Konsekvenserna blir stora för en 18-åring som inte får ta sitt B-körkort, men framför allt måste leva med att någon annan dör eller blir invalidiserad resten av sitt liv på grund av valet att köra påverkad.

Vi får aldrig glömma alla dem som finns runt omkring när det händer en olycka, både för den som orsakade olyckan och för de som blev offer för den.

DEN 12 JUNI HADE MHF sitt Förbunds möte som i år hölls på Skogshöjd i Södertälje. Det första beslutet som fattades var att vårt Ungdomsförbund MHF-Ungdom, som hade sin kongress den 1 juni och tog beslut om att

de vill bli en sektion inom MHF, nu genom Förbunds mötets beslut även välkomnas som sektion i MHF.

Framöver hoppas vi på positiva samarbeten ute på fältet och att vi tillsammans arbetar för att få en stark förening med fler medlemmar, både unga och gamla.

Det är inte åldern som avgör utan vad vi som förening kan erbjuda våra medlemmar för aktiviteter och gemenskap samt att det är värt att stötta oss för det vi gör och tillsammans blir vi starkare. Vi kan konstatera att vi behövs som organisation även framöver med tanke på de problem som vi ser ute i trafiken idag.

ETT BESLUT SOM OCKSÅ TOGS var att inte fortsätta trycka vår tidning Motorföraren från och med 2024. Idag, när vi är cirka 8 600 medlemmar, blir kostnaden för hög för att kunna producera en tryckt tidning i och med att förbunds mötet beslutade att anta ett kraftigt sparpaket.

Nu behöver vi hitta andra mer digitala former för att nå ut med vad organisationen tycker och gör. Funderingar finns hur vi centralt ska kunna bidra med en del material som rör hela landet, till exempelvis alla Ratta Ren-tidningarna.

PS. Nu hoppas jag också att det kommer ansökningar till Trafikverket att bygga och driva alkobommar i hamnarna. Det finns ju pengar att söka och alkobommarna behövs!

”Ett beslut som också togs var att inte fortsätta trycka vår tidning Motorföraren från och med 2024.”

MOTORFÖRAREN

Utges av Motorförarnas
Helnykterhetsförbund

Motorföraren
Byängsgränd 8
120 40 Årsta

ÖPPET: 9.00–11.00, 13.00–15.00
TEL: 08-555 765 55

E-POST: motorforaren@mhf.se

WEBB: www.motorforaren.se

ADRESSÄNDRING

KUNDTJÄNST: 08-555 765 55

E-POST: medlem@mhf.se

REDAKTION

CHEFREDAKTÖR: Mikael Lindberg

MOBIL: 0765-48 97 16

E-POST: mikael.lindberg@mhf.se

REPORTER: Mari Haglund

TELEFON: 08-555 765 63

E-POST: mari.haglund@mhf.se

PRESSANSVARIG:

Vakant

ANSVARIG UTGIVARE:

Mikael Lindberg

TEL: 0765-48 97 16

E-POST: mikael.lindberg@mhf.se

ANNONSAVDELNING ADRESS:

MHF Annonsavdelning

B-G Werner

Box 16

433 21 Partille

TEL: 0793-47 85 12

E-POST: annonser@mhf.se

Hela tidningen finns tillgänglig
på www.motorforaren.se – även
tidigare utgåvor!

LAYOUT & PRODUKTION: ©thoms

TRYCK: V-TAB, Vimmerby 2023
ISSN: 0463-6678

UPPLAGA

TS-UPPLAGA: 11 500 ex (2022)

TOYOTA COROLLA CROSS HYBRID

ÅRETS FAMILJEBIL 2022

Vi är stolta över att nya Toyota Corolla Cross har utsetts till Årets Familjebil 2022 av tidningen Motorföraren! De uppfyllda kriterierna praktisk, säker, ekonomisk och bra miljöprestanda är bara några av alla fördelar vår nya SUV bjuder på. Med ett sofistikerat och kraftfullt utseende, intuitiv design och exemplariska köregenskaper är det här en bil för alla tillfällen – inte minst i kombination med intelligent fyrhjulsdraft (AWD-i). Den är först ut av våra modeller att utrustas med helt nya, femte generationens självladdande hybridteknik, som är både kraftfullare och mer effektiv än någonsin tidigare.

Hitta din närmsta återförsäljare på toyota.se

KRÖNIKA: FRÅN FÖRARSÄTET

De sista resorna

FARTYGET ÄR GAMMALT – men sjösäkert. Hon kölsträcktes vid en första kongress den 20 juni 1927 och sjösattes redan i september samma år – 1927. Under sina imponerande 96 år till sjöss har resorna varit otaliga. Hon har gått i både lugn och hög sjö, utan att möjligen då och då darra till i de gamla spanten.

Under sina långa år har hon avverkat många kaptener, den som styrde skutan längst, Nils Nilsson, gjorde det i hela 30 år – imponerande!

BESÄTTNINGAR HAR KOMMIT och gått. De har mönstrat på, mönstrat av och många, liksom kaptenerna har mönstrat av för sista gången.

Passagerarna har stundom varit över 100 000, och det har alltid funnits plats för fler. Med flaggspel och megafoner har hon basunerat ut sina budskap, budskap som varierat under de många åren, men alla av största vikt. Och budskapen har hörsammats.

Idag bär hon knappt 8 000 passagerare, men de är lika viktiga som någon annan. Ytterligare drygt 200 kommer att kliva på för att vara med den sista tiden.

FARTYGET ÄR STARKT och maskinerna fortfarande i gott skick. Men bakom varje fartyg finns ett rederi. När antalet passagerare sjunker, blir hon allt dyrare i drift. Någonstans tas ett beslut att resorna blir för kostsamma – att hon inte längre behövs.

SNART TACKAR DEN SISTE KAPTENEN för sig – dags att mönstra av. Det har varit en ära och ett förtroende att få styra ett sådant anrikt fartyg. Jag passar redan nu på att allra ödmjukast tacka alla de som hjälp till att hålla henne i bästa trim och på rätt köl – från maskinist till utkik.

Det trogna fartyget kommer nu att göra sina sista tre resor och därefter angöra hamnen för allra sista gången. Där kommer hon att ligga, förblekna och bli ett minne blott.

MIKAEL LINDBERG
CHEFREDAKTÖR
mikael.lindberg@
mhf.se
0765-48 97 16

”Det trogna fartyget kommer nu att göra sina tre sista resor och där- efter angöra hamnen för allra sista gången.”

Norge har färre trafikdöda per capita än Sverige.

FOTO: STEFAN NILSSON

Illa underhållna vägar och obefintliga kontroller

DET SKYMMER ÖVER ÖRESUND och jag är på väg över Öresundsbron. På Kastrup pratade jag trafiksäkerhet med en norsk journalist. Sverige har bästa trafiksäkerheten i EU enligt statistiken.

Cirka 20 personer per en miljon invånare har varje år fått sätta livet till i den svenska trafiken de senaste åren.

”I Norge var det 16 personer”, sa norrmannen med ett leende. ”Ni är bara bäst i EU men inte i världen”.

BÅDE NORGE OCH SVERIGE är stora land i relation till folkmängden. Stora land med enorma vägnätverk.

”Visste du att vart tredje dödsfall i den norska trafiken kan relateras till dåliga eller dåligt underhållna vägar?”

”Jodå, jag har sett det”, svarade jag.

”Norska riksrevisionen har i skarpa ordalag dömt ut vägarna, underhållet av desamma och norska trafikverkets kontroll av underhållet”, förklarade han.

NORRMANNEN BLEV samtidigt upprörd och beskyllde Sverige och svenska idéer för att vara orsaken till katastrofen i det norska vägnätet. Norge håller nämligen på att lägga ut sitt vägnät på entreprenad efter den svenska modellen.

”Läser du om norsk trafiksäkerhet”, frågade han.

Jag nickade och han fortsatte med att berätta att norska ambulansförare börjat höja rösten och kräva att fler använder dubbdäck i Norge.

”Debatten lever i Norge”, konstaterade han.

”Vi är i alla fall överens om att alkohol och droger står för en tredjedel av antalet dödsolyckor”, sa han.

”Jo, men kontrollerna är obefintliga i Sverige”, svarade jag.

”I Norge med, men de kontrollerar hastigheten.”

JAG NICKADE, tog min väska och gick mot bilen. Vid betalstationen kliver en kvinnlig, svensk polis ut och ber mig identifiera mig. När jag gjort det tar hon fram en alkoholmätare och ber mig blåsa.

”Gissa om jag blir glad”, säger jag. Hon tittar upp med en frågande blick.

”Glad?”, säger hon frågande.

”Ja, det handlar om min och andras trygghet. Jag blir lycklig varje gång jag ser en polis som kollar alkohol i trafiken. Senast jag var med om det var 2012”.

”Oj, är det så illa?”

STEFAN NILSSON,

Växjö

HÅLL TRAFIKDEBATTEN LEVANDE – SKRIV TILL DIALOG

Vill du göra din röst hörd på den här sidan? Reflektera över något i trafiken eller skriv något om trafiksäkerhet? Skriv till oss på motorforaren@mhf.se

En unik sjöupplevelse med **Grand California**

Det här är Tuven. En liten udde i södra änden av sjön Stråken, ungefär tre kilometer utanför Bottnaryd, som skapt för husbilen med extra allt. Och bara en av flera unika ställplatser vi samlat ihop i en guide med sommarens bästa husbilsupplevelser.

Besök Tuven tillsammans med en Grand California och fullända resan med ett komplett semesterhem.

Grand California bränsleförbrukning från 11,4-12,3 l/100 km, CO₂-utsläpp från 298-323 g/km (enligt WLTP-körcykel).

Scanna för att komma till guiden eller gå in på [volkswagen-transportbilar.se](https://www.volkswagen-transportbilar.se)

Bälteskrav och skärpta regler för A-traktorer

Regeringen skärper reglerna för A-traktorer från den 31 augusti.

Följande nya regler gäller:

- Passagerare ska färdas på en plats som är avsedd för passagerare.
- Det får endast sitta en passagerare per sådan plats.
- Den som färdas i en A-traktor ska använda bälte.

- Högsta tillåtna hastighet är 30 km/h.

Regeln om maxhastighet kompletterar den fordonsregel som redan finns, om att en A-traktor inte får vara konstruerad för att kunna köra i mer än 30 kilometer i timmen. Det kommer göra det lättare för polisen att övervaka hastighetsöverträdelser med A-traktor.

NY HANDLÄGGARE FÖR MHF:s FOND FÖR TRAFIKSÄKERHET

En ny handläggare har utsetts för MHF:s fond för trafiksäkerhet. Det är Kurt Bergner från Umeå. Kurt Bergner efterträder Lars Olov Sjöström på posten.

År 1981 startades Stiftelsen MHF:s fond för trafiksäkerhet. Initiativtagare var MHF:aren Sune Lundkvist. MHF-fondens syfte enligt stadgarna är "att genom anslag främja vetenskaplig forskning främst inom områdena alkohol och andra droger samt trafiksäkerhet".

80 miste livet i vägtrafiken januari-maj

Under maj månad omkom 24 personer och 1 228 skadades i vägtrafiken. Det innebär att under årets fem första månader har nu totalt 80 personer omkommit i vägtrafiken. Det visar preliminära siffror från Transportstyrelsen.

Av de 24 som miste livet under maj, färdades hälften i personbil och resterande var oskyddade trafikanter, däribland fem motorcyklister. Bland

de omkomna var 18 män och 6 kvinnor. Det är två fler som miste livet i vägtrafiken i år jämfört med samma månad 2022.

Av de skadade i maj var 187 svårt skadade och 1 041 lindrigt skadade.

Sex av de omkomna i maj var 75 år eller äldre.

Totalt sett under året är nästan 30 procent av de omkomna i trafiken 75 år eller äldre. Det är den åldersgrupp som är hårdast drabbad under 2023.

Något färre olyckor med A-traktorer 2022

Antalet olyckor med A-traktorer inblandade ökade kraftigt under 2021 till 369 olyckor och 547 skadade personer, för att därefter minska något under 2022 till 348 olyckor och 491 skadade personer. En övervägande majoritet av de skadade är under 18 år. Det visar Transportstyrelsens statistik.

Under 2022 avled också fyra personer i A-traktorolyckor. Det är det högsta antal döda i A-traktorolyckor under ett och samma år sedan sammanställningarna startade 2016.

Rätt cykelhjälm avgörande

Folksam har nyligen testat 16 cykelhjälm för ungdomar och vuxna. Testet visar stora skillnader mellan bästa och sämsta hjälmarna vid

en olycka. Endast tre hjälm får utmärkelsen – Bra val. De är: Bell XR Spherical, Scott Tago Plus och Specialized S-Works Prevail 3. De tre hjälmarna är minst 15 procent bättre än genomsnittet för så kallade raka och sneda islag.

Priserna börjar på omkring 1 700 kronor för en sådan cykelhjälm.

Rätt skydd för barn i bil

För en säkrare bilresa är det viktigt att barnen använder rätt skydd för sin ålder och längd. Volvia uppmärksammar att det finns kunskapsluckor hos föräldrar som ska ut med bilen. Hela 26 procent av barnen i åldern 8 till år skyddas exempelvis bara med ett bilbälte. Det innebär stora säkerhetsrisker då barnen i många fall skulle

behöva sitta på en bilkudde.

– Främsta anledningen till att barn i den här åldersgruppen slutar med barnskydd är att föräldrarna tycker de är stora nog, säger Sofia Bergfors, barnsäkerhetsexpert på Volvia. Föräldrarna saknar kunskap om konsekvenserna vid en olycka, fortsätter hon.

Trafiksäkerhetsforskare rekommenderar att barn ska vara minst 140 centimeter långa och tio till tolv år för att åka säkert utan extra barnskydd.

Volvias undersökning visar så få som fyra av tio föräldrar känner till forskarnas rekommendation. Samtidigt finns det en lag som säger att barn kortare än 135 centimeter ska använda särskild skyddsanordning vid färd i bil.

Flatmo
Textila inredningar

**DYNOR - RESÅRMADRASSER
BÄDDMADRASSER - MATTOR**

www.flatmo.se 0696-400 95 info@flatmo.se

Testa det enkla sättet att köpa och sälja bil

kvdbil

Din digitala bilaffär

Husdjur i bil – detta gäller när värmen slår till

En hund som transporteras i bil ska ske på ett säkert sätt.

Du behöver bland annat ha god uppsikt över djuret och se till att den sitter säkert vid en inbromsning.

Innan resan bör man tänka på om hunden kommer att må bra av att sitta i bilen under tiden, eller om det kanske är bättre om den är hos vänner eller på ett pensionat.

Jordbruksverket har tagit fram vad som gäller vid transporter av hund i bil, och här listar vi några av dem.

Djuret ska aldrig lämnas ensamt och utan tillsyn i en för varm eller kall bil. För varmt är temperaturer över 25°C och för kallt är minus 5°C. Även om fordonet står i skuggan, med en föns-terglipa, kan det snabbt bli alldeles för varmt i kupén.

Tänk på att hunden ska rastas och få vatten minst var sjätte timme. Foder ska ges med högst 24 timmars mellanrum. Hundar mår bäst av att ha tillgång av färskt vatten under hela transporten. Det finns så kallade Non-spill-skålar som inte spiller över.

Djuret behöver vara säkrad vid inbromsning. En hund kan sitta i fastsatt transportbur, eller ett anpassat säkerhetsbälte för just hundar.

När bilen står stilla, får hunden förvaras där i högst tre timmar. Annars behövs en bättre lösning på förvaringen.

På jordbruksverket.se finns ytterligare tips och regler kring transporter av djur.

Många fler skadade i olyckor med elsparkcyklar

Under 2022 skadades 3 334 personer och fyra personer dog i olyckor med elsparkcykel. Det är en ökning av antalet skadade med 35 procent jämfört med året innan. Det visar statistik som Transportstyrelsen tagit ut från olycksdatabasen Strada, där både polis- och sjukvårdsrapporterade trafikolyckor finns med.

Antalet olyckor med elsparkcykel där

personer skadas har ökat mycket sedan 2019, då cirka 700 personer skadades. 2020 var antalet 800 personer. 2021 hade antalet stigit till 2 400 personer. 2022 skadades 3 334 personer i olyckor med elsparkcyklar. En ny toppnotering av det sämre slaget.

Åre Camping
Välkommen till den familjära campingen i Åredalen!
Öppet året runt.
0647-50770 • info@arecamping.se
www.arecamping.se

TA CHANSEN DU OCKSÅ!

EN CHANS PÅ
TUSEN.
ETT LOTTERI FRÅN MHF

Vad skulle du göra om du vann?

En chans på tusen är lotteriet som bär tusen lottnummer, vilket ger en större vinstchans!

Ta chansen du också, och swisha redan idag!

Vinnande nummer ger 500 gånger insatsen, skattat och klart. Dragning i oktober, januari, april samt augusti. Allt överskott går till MHF:s arbete för att ingen ska dö av rattfylleri.

SWISHA TILL
123 578 0515

Lottvärde

500 kr
1 000 kr
1 500 kr
2 100 kr

Vinst

250 000 kr
500 000 kr
750 000 kr
1 050 000 kr

Lotteritjänst 08-555 765 65 - lotteriservice@mhf.se
www.enchanspatusen.se

MED TILLSTÅND AV SPELINSPEKTIONEN

Ådalens - nu en del av Autocirc.

Vi tar ett viktigt steg i vårt fortsatta arbete för en cirkulär omställning inom fordonsindustrin. Läs mer på vår **nya** hemsida adalens.se/nyheter.

ådalens

Två historiska beslut fattade av MHF:s förbundsmöte

Motorföraren läggs ner efter 96 års utgivning • MHF-Ungdom går in under MHF:s paraply

Det togs två historiska beslut på MHF:s förbundsmöte den 12 juni. Det ena var att medlemstidningen Motorföraren, som funnits sedan 1927, kommer att läggas ned och inte ges ut från 2024. Det andra historiska beslutet var att MHF-Ungdom åter blir en del av MHF.

MHF:S FÖRBUNDSMÖTE var den 12 juni i Södertälje och 48 ombud fanns på plats. Förbundsordförande Annette Fagerholm Ahlholm tog till orda innan mötets öppnande.

– Som flertalet känner till, granskas MHF just nu av Trafikverket. Förbundet har tagit fram de redovisningar som efterfrågats, och vi väntar nu på en rapport. Vi ser fram mot ett positivt resultat av den rapporten, berättar Annette Fagerholm Ahlholm, och förklarade därefter förbundsmötet öppnat.

– På uppdrag av er MHF:are är målet att vi ska nå en budget i balans genom de förslag som förbundsstyrelsen lägger här idag, sa hon.

FÖRBUNDSMÖTET 2021 tog ett beslut om att förbundsstyrelsen i samråd med regionerna skulle få uppdraget ”MHF idag och i framtiden”. Göran Roxhav från förbundsstyrelsen redovisade uppdraget.

– En slutsats av ”MHF idag och i framtiden” är att vi behöver se över bland annat kostnader för kansliet och bidragen till regionerna, sa han.

– Vi har också i samråd med regionordförandena valt att justera budgeten för 2024.

FÖRBUNDSMÖTET BESLUTADE ATT:

- Ge Annette Fagerholm Ahlholm fortsatt förtroende som förbundsordförande under två år.

- Välja om Folke Ringberg, Angelica Ljung och Jonas Bengtsson till förbundsstyrelsen på två år.

- Stödet till MHF:s regioner minskas från 700 000 kronor till 350 000 kronor år för 2024.

- Regionerna får fortsatt 30 procent av

HISTORISKT. MHF:s förbundsmöte fattade två historiska beslut rörande Motorföraren och MHF-Ungdom.

FOTO: MIKAEL LINDBERG

GULDMEALJ. Åke Carlsson, MHF Gävle, tilldelas MHF:s förtjänststecken i guld. Medaljen delades ut vid MHF:s förbundsmöte av André Hällsten och Annette Fagerholm Ahlholm från förbundsstyrelsen.

OMVALDA. Annette Fagerholm Ahlholm omvaldes som förbundsordförande för MHF i ytterligare två år och Angelica Ljung som ledamot till förbundsstyrelsen.

de från regionens medlemmar inbetalda medlemsavgifterna.

- Motorföraren kommer att läggas ned från och med 2024 – för första gången sedan 1927. Bakgrunden är kostnaderna för produktion av en medlemstidning i pappersform i kombination med lågt medlemsantal.

- Från 2024 föreslår styrelsen att en del resurser inom rambudgeten avsätts på kommunikationsavdelningen för att göra MHF-material som kan användas i Ratta Ren-tidningarna, samt att MHF fortsätter satsningen på digital kommunikation, exempelvis genom MHF:s tv-studio i Tibro och projektet Droglyftet.

- I början av juni beslutade MHF-Ungdom på sin kongress att bli en sektion inom

MHF efter 30 år som egen organisation. På MHF:s förbundsmöte den 12 juni beslutade ett enhälligt möte att välkomna MHF-Ungdom tillbaka till moderförbundet.

– **VI ÄR MYCKET GLADA** över detta då ungdomarna behöver de vuxna som stöttepelare. De vuxna behöver också de unga ute i verksamheten. Framtiden ser ljus ut för bägge förbunden med ett bredare samarbete i vårt arbete mot rattfylleri i trafiken, säger Oscar Gustafsson, avgående ordförande för MHF-Ungdom.

Anders Castberger ledde MHF:s förbundsmöte som ordförande. Han var MHF-Ungdoms första ordförande 1970.

– MHF har tagit ett historiskt beslut idag, konstaterade han.

ÖVRIGA BESLUT I KORTHET:

- Medlemsavgifter för 2024:
  - 26 år och äldre: 285 kr.
  - 0–25 år: 100 kr.
- Från förbundsmötet 2024 minskas antalet ledamöter i förbundsstyrelsen från nio stycken till sju stycken.
- MHF:s fokusområden under 2024 ska vara A-traktorer, droger i trafiken, alkobommar och eftersupning.
- Det blir en fortsättning på uppdraget ”MHF idag och i framtiden”.

ÅKE CARLSSON, MHF GÄVLE, tilldelas MHF:s förtjänststecken i guld. Medaljen delades ut vid MHF:s förbundsmöte av André Hällsten och Annette Fagerholm Ahlholm från förbundsstyrelsen.

Motivering: För att på ett engagerat sätt genomfört flertalet olyckor, som på ett pedagogiskt sätt, visar på olyckors allvar och hur räddningstjänsten agerar om olyckan varit på riktigt.

Åke Carlsson har lett arbetet i MHF Gävle med att arrangera iscensatta trafikolyckor i samarbete med räddningstjänst, ambulans och polis. De fiktiva olyckorna demonstrerar hur en räddningsinsats går till och hur man undviker att hamna i en olycksituation.

MARI HAGLUND

Bra hotell
LÄNGS VÄGARNA
Rum från 895:-

en del av
**BURGSVIK
 GROUP.**

RASTA

www.rasta.se
 facebook.rasta.se
 instagram.com/RastaSverige
 ladda ner vår app för mer info

Välkommen!
**Frukost, internet
 och parkering ingår!**

Passa på att boka hotellrum
 och få bästa pris i
Sommarkampanjen
 Gå in på www.rasta.se/hotell/
 Använd kod: **Smultron**

E4 HAGSTA E4 KLEVSHULT E4 MANTORP E4 MARKARYD E4 NYKÖPINGSBRO E4 TÖNNEBRO E4 VÄRNAMO E4 ÖDESHÖG E6 HALLANDSÅSEN E6 HÅBY
 E6 SNAPPARP E6 TANUM E20 ARBOGA E20 GÖTENE E20 MARIESTAD E20 VÄRGÅRDA E45 BRÅLANDA E45 LILLA EDET E18 EKOLSKROG
 E18 GRUMS E18 VÄRMLAND RV40 EKSJÖ RV40 ULRICEHAMN RV44/RV47 GRÄSTORP RV 47 FALKÖPING E22 KALMAR E22 RINGARUM ULLARED

Vi har
HUNDRUM
 på alla våra
HOTELL.
 Förbokas!

#Riktig mat
LÄNGS VÄGARNA

Årets Trafikhjälte heter Katarina

Med fara för sitt eget liv, försökte Katarina Borgström stoppa en rattfyllerist. Katarina blev då påkörd och skadad på parkeringen utanför sin arbetsplats, och strax därefter kunde rattfylleristen stoppas. Katarinas civilkurage och mod är en förebild för andra och hon tilldelas därmed priset för Årets Trafikhjälte av MHF.

ÅRETS TRAFIKHJÄLTE, Katarina Borgström, arbetar på ett apotek i Oskarström, Halmstads kommun. Under en vanlig arbetsdag sker plötsligt något helt oväntat – och hon agerar.

– Det kommer in en kund som är väldigt onykter, berättar Katarina Borgström.

Katarina uppmärksammar att mannen sedan sätter sig i en bil och tänker köra därifrån. Hon går ut på parkeringen och försöker hindra mannen från att köra från platsen.

– Han skriker åt mig. Säger att jag ska flytta på mig så att han ska kunna köra därifrån. När jag inte flyttar på mig, kör han över min fot, fortsätter Katarina.

TROTS ATT FLERA ANDRA på platsen försöker stoppa rattfylleristen, lyckas han köra därifrån. Lite senare stoppas han lyckligtvis av polisen.

Senare, när domen väl föll, landade den på 2,5 år. En anledning var att rattfylleristen även hade fler brott bakom sig, förutom rattfyllan.

Och vad gäller Katarina, som fortfarande har men från påkörningen och svårt att gå, skulle hon handla likadant idag?

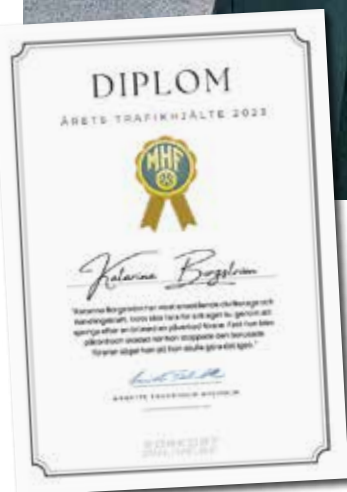
– Ja, jag hade gjort det igen, oavsett följderna, avslutar Årets Trafikhjälte Katarina Borgström.

För sitt mod och civilkurage, tilldelas Katarina priset för Årets Trafikhjälte av MHF och Körkortonline.se. Priset består av ett diplom och ett kontant stipendium på 10 000 kronor.

MIKAEL LINDBERG, ANGELICA LJUNG

Motivering

Katarina Borgström har visat enastående civilkurage och handlingskraft, trots stor fara för sitt eget liv, genom att springa efter en bil med en påverkad förare. Fast hon blev påkörd och skadad när hon stoppade den berusade föraren säger hon att hon skulle göra det igen.

Diplom och vinnarcheck på 10 000 kronor delas ut till Årets Trafikhjälte Katarina Borgström. Prisutdelare är Angelica Ljung, ledamot i MHF:s förbundsstyrelse.

FOTO: TOMMY ABRAHAMSSON

Det här är Årets Trafikhjälte

Årets Trafikhjälte är någon som utmärkt sig för att ha visat civilkurage, stor bragd och handlingskraft i risk-, och olycksituationer i trafiken. Trafikhjälten är en förebild vars exempel motiverar andra att ingripa när någon behöver en medmänniska eller för att förhindra en trafikolycka. I år är det Katarina Borgström som får utmärkelsen.

MHF får varje år in många nomineringar från allmänheten om vem som ska bli Årets

Trafikhjälte. Ett första urval görs och sedan startar en omröstning mellan finalisterna bland MHF:s medlemmar. Det slutliga valet görs av en jury från MHF.

– I år var det extra svårt att välja en vinnare, eftersom många uppträtt som sanna hjältar under det gångna året. Det var som vanligt flera kandidater som var värda priset, men till slut valde vi Katarina, säger MHF:s förbundsordförande Annette Fagerholm Ahlholm, som varit med i juryn.

LITE MER OM:

TIDIGARE VINNARE

2011	Elisabeth Johansson, Rydaholm
2012	Polishunden Tiger, Örebro
2013	Mikael Engdal, Hässelby
2014	Naser Lubishtani, Malmö
2015	Cecilia Knuts, Älvdalen
2016	Magnus Müller, Göteborg
2017	Daniel Bäckström, Stallarholmen
2018	Andreas Ross, Nybro
2019	Cathomen Nordgren, Domsjö
2020	Kristoffer Lundqvist, Piteå
2021	Johannes Lybäck, Stockholm
2022	Jens Martinsson, Varberg
2023	Katarina Borgström, Oskarström

2–3 september 2023

Höstens Östgötadagar

Två helger per år lockar Östgötadagarna tusentals besökare till den östgötska landsbygden, en gång om våren och en om hösten. Kom och upptäck matproducenter, gårdsbutiker, konstgallerier, bondgårdar, hembygdsgårdar och mycket, mycket mer. Välkommen!

ostgotadagarna.se

Nu kan man ansöka om pengar f

Trafikverket har öppnat upp ansökan för aktörer som vill ansöka om bidrag för att sätta upp anläggningar för nykterhetskontroll i hamnar eller på andra platser i trafikmiljön. MHF anser att det är positivt med alla aktörer som är med och förebygger och stoppar rattfylleri.

Åsa Palaeus Edlund, Trafikverket.

50 NYA MILJONER. Trafikverket har öppnat upp ansökan för aktörer som vill ansöka om bidrag för att sätta upp anläggningar för egenkontroll av rattfylleri. Bidraget gäller nya anläggningar och blir högst tre miljoner kronor per anläggning för egenkontroll av

REGERINGEN GAV I SLUTET av 2022 Trafikverket i uppdrag att dela ut 50 miljoner kronor till aktörer som vill driva anläggningar för nykterhetskontroll i hamnar eller på andra platser i trafikmiljön. Det är en nystart på ett tidigare regeringsuppdrag som inte slutförts.

Ägare till hamnar och andra aktörer som till exempel flygplatser, handelsplatser, logistik- eller distributionscentraler kan nu ansöka om investeringsbidrag för att etablera anläggningar för nykterhetskontroller.

BIDRAGET GÄLLER NYA ANLÄGGNINGAR och blir högst tre miljoner kronor per anläggning för egenkontroll av förarens alkoholpåverkan och högst tio

miljoner kronor per anläggning för myndighetskontroll. En förutsättning för bidraget är att aktören tar på sig att driva anläggningen i minst fem år. Ansökningsprocessen öppnade i slutet av maj.

– Det är ett jättebra steg i rätt riktning. Det innebär att regeringen tar problematiken med alkohol och bilkörning på allvar, säger Tomas Jonsson, projektledare för MHF.

56 personer dödades i alkohol- och narkotikarelaterade trafikolyckor under 2022 av totalt 227 omkomna. Det visar Trafikverkets djupstudier. I 25 procent av alla trafikolyckor är alkohol och droger inblandat.

– Rattfylleriet är ett av våra enskilt största trafikproblem, säger Tomas Jonsson.

– Därför är det oerhört viktigt att vi kan hitta olika resurser från samhället, både från myndighetsutövning och från privata aktörer, där vi kan hjälpas åt både att förebygga och stoppa rattfylleri.

TRAFIKVERKETS ANSÖKNINGSPROCESS öppnade i slutet av maj och sista datum för ansökan är den 7 augusti.

– Det finns två typer av ansökningskategorier. Den ena är för egenkontroll och där kan aktörer

AGA

Grilltider hej hej

Hitta din närmaste gasolautomat på my.aga.se/gasolautomat

GASOLAUTOMAT

ör att bedriva nykterhetskontroll

ta upp anläggningar för nykterhetskontroll i hamnar eller på andra platser i trafikmiljön. förarens alkoholpåverkan och högst tio miljoner kronor per anläggning för myndighetskontroll.

Tomas Jonsson är projektledare för MHF.

kobommar med goda resultat för att förebygga rattfylleri i hamnar i Göteborg och i Stockholm.

Trafikverket kommer att ge bidrag till anläggningar för egenkontroll och till anläggningar för myndighetskontroll. Hur fungerar det vid en anläggning för myndighetskontroll?

– Där är det Polismyndigheten som är huvudansvarig för den automatiska nykterhetskontrollen, förklarar Tomas Jonsson.

– Det innebär att ingen förare kan vägra att lämna ett utandningsprov. Om en förare blåser positivt för rattfylleri, kommer polisen att rapportera brottet.

som har anslutning från sitt område till allmän väg ansöka, berättar Åsa Palmaeus Edlund, nationell planerare vid Trafikverket.

Det kan handla om allt från hamnar till distributionscentraler som ägs av åkerier.

– När det gäller delen med myndighetskontroll är det enbart hamnar som kan ansöka, då är polisen ansvarig för kontrollen.

Hur ser intresset ut så här långt för att ansöka?

– Inga ansökningar har kommit in än. Det är några producenter av olika anläggningar som har hört av sig och visat intresse, säger Åsa Palmaeus Edlund.

Vad blir nästa steg efter den 7 augusti?

– Vi kommer då att gå igenom alla ansökningar. Om det skulle komma in fler ansökningar än det finns pengar till, kommer vi att prioritera sökanden utifrån högst trafikflöde, säger Åsa Palmaeus Edlund.

– Nykter trafik spelar en viktig roll för trafiksäkerheten. Vi välkomnar aktörer som vill skapa anläggningar för nykterhetskontroller att ansöka om bidrag, avslutar hon.

Automatiska nykterhetskontroller stoppar rattfulla förare från att köra ut från hamnar. MHF har genomfört två försöksprojekt 2013–2015 med al-

FÖRDELARNA MED AUTOMATISKA nykterhetskontroller är att kontrollerna kan skötas på distans från en trafikledningscentral utan att man behöver ha personal på plats. Då behövs inte stora resurser från polis, tull och kustbevakning för att göra rutinmässiga nykterhetskontroller i en hamn. Polis tillkallas bara när en misstänkt rattfyllerist har stoppats.

MARI HAGLUND

G
A
R
A
G
E

DESIGNA DITT GARAGE PÅ
arcticwood.se

Rita ditt garage
enkelt och gratis

VI LEVERERAR GARAGE
SOM ALLA KAN BYGGA.

ARCTIC WOOD

ALKOLÅS. I det nya körkortsdirektivet öppnar man upp möjligheten för personer med beroendediagnos att få körkort med villkor om alkoholås. Positivt anser MHF och MHF-Ungdom.

FOTO: MOSTPHOTOS

HASTIGHET. MHF och MHF-Ungdom föreslår att det nya körkortsdirektivet gör det möjligt för fortkörare att få behålla körkortet genom att delta i ett ISA-program.

FOTO: MOSTPHOTOS

NY FÖRARE. EU-kommissionen föreslår en lägre rattfyllerigräns på 0,0 för nya förare.

FOTO: MOSTPHOTOS

Fler rattfyllerister kan få alkoholås

EU:s nya körkortsdirektiv kan lösa upp besvärlig knut – förslaget är nu ute på remissrunda

EU-kommissionen har lagt fram ett förslag till ett omarbetat körkortsdirektiv. MHF och MHF-Ungdom har lämnat ett remissvar. Fler personer kan få möjlighet att delta i det svenska alkoholåsprogrammet om direktivet blir verklighet. Det skulle minska risken för återfall i rattfylleribrott.

DEN 1 MARS 2023 presenterade EU-kommissionen ett förslag till ett omarbetat körkortsdirektiv. Det nya direktivet innebär flera ändringar och tillägg till det direktivet från 2006.

Regeringen har under våren skickat ut förslaget till omarbetat körkortsdirektiv på remiss. MHF och MHF-Ungdom har lämnat ett gemensamt remissyttrande.

– Vi tycker att det är bra att det görs en översyn av det europeiska körkortsdirektivet, säger Lars Olov Sjöström, sakkunnig trafik säkerhet för MHF.

I SVERIGE KAN PERSONER som har fått körkortet återkallat på grund av rattfylleri, få körkort med villkor om alkoholås. MHF och MHF-Ungdom är kritiska till delar av det gamla direktivet. En sådan punkt rör reglerna för alkoholåsprogrammet.

– I det gamla körkortsdirektivet begränsade de möjligheten för dömda rattfyllerister att få körkort med villkor om alkoholås, förklarar Lars Olov Sjöström.

Det innebär att man med nuvarande regler måste hålla sig nykter under minst sex månader om det finns en beroendediagnos för alkohol, innan man kan ansöka om att delta i alkoholåsprogrammet.

I DET NYA KÖRKORTSDIREKTIVET öppnar man upp möjligheten för personer med diagnostiserade alkoholproblem att delta i ett europeiskt alkoholåsprogram.

– Vi är positiva till det nya förslaget. Om förslaget går igenom, så skulle det minska risken för att rattfyllerister fortsätter att köra

onyktra utan körkort och orsakar trafikolyckor, säger Lars Olov Sjöström.

Ett förslag i det nya direktivet är en rattfyllerigräns på 0,0 promille för nya förare under en prövotid på minst två år. Det innebär att det ska vara möjligt för EU:s medlemsländer att införa en lägre rattfyllerigräns för nya förare.

– MHF och MHF-Ungdom stöder förslaget och förordar en 0,2 gräns för de länder som har 0,5 promille som lägsta rattfyllerigräns, förklarar Lars Olov Sjöström.

MHF OCH MHF-UNGDOM skulle helst se en 0,0-gräns.

– Men vi vet att de sällningsinstrument som används av polismyndigheterna i Europa, i de flesta fall inte klarar av att mäta med hög precision nära 0,0 promille, säger han.

– Det har också visat sig i vår testverksamhet i MHF Test Lab.

Det är fråga om rättssäkerhet i samband polisens nykterhetskontroller. MHF och MHF-Ungdom skulle helst se ett införande av 0,2 promille som gräns för rattfylleri för alla motorfordonsförare i Europa – oavsett ålder.

Har MHF och MHF-Ungdom kommit med några egna förslag i sina remissvar?

– I vårt remissyttrande har vi föreslagit att det nya körkortsdirektivet ger möjlighet till att införa körkort med villkor om ISA, berättar Lars Olov Sjöström.

– Det skulle innebära att fortkörare som riskerar att få körkortet återkallat, ges möjlighet att på egen bekostnad delta i en verksamhet, där bilen utrustas med ISA-system, som följs upp av Transportstyrelsen.

DET ÄR INTE LÄTT ATT säga när ett nytt omarbetat europeiskt körkortsdirektiv kan vara klart, det brukar vara en utdragen process innan EU:s medlemsländer kommer överens.

På mhf.se kan du läsa MHF och MHF-Ungdoms remissvar.

MARI HAGLUND

310 CAMPINGPLATSER FÖR EN OFÖRGLÖMLIG SOMMAR VÄNTAR PÅ DIG

På Camping.se hittar du Sveriges alla certifierade och klassificerade campingplatser, smidig bokning och förstklassig gästs service.

 Camping.se

Var fjärde trafikdöd omkom

Under 2022 miste 227 personer livet på de svenska vägarna. Det är en ökning med 17 personer jämfört med 2021. 25 procent dödades i rattfylleriolyckor. Det visar Trafikverkets fastställda statistik.

UNDER DET ANDRA kvartalet varje år presenterar Trafikverket den fastställda olycksstatistiken för föregående år och en djupanalys av trafiksäkerhetsutvecklingen.

2020 dödades 204 personer i vägtrafiken, 2019 var antalet 221 personer. Under 2022 omkom 227 personer i vägtrafikolyckor. Det är en ökning med 17 personer, jämfört med 2021 då 210 personer omkom. Det motsvarar en ökning med 8 procent.

– Det finns nog mer än en förklaring till att antalet omkomna på vägarna ökade förra året. En orsak är att samhället är i gång igen efter pandemin, konstaterar Lars Olov Sjöström, sakkunnig trafiksäkerhet för MHF.

UNDER DE SENASTE FYRA åren har antalet omkomna i trafiken legat runt på 220 döda.

– Jag är inte förvånad att vi står och stampar på en viss nivå. Det har inte satts in några nya kraftfulla trafiksäkerhetsåtgärder under de senaste åren, dessutom har trafikövervakningen varit eftersatt nu under några år, säger Lars Olov Sjöström.

– Det är viktigt att komma ihåg att olyckstal kan gå upp och ned. Det är den långsiktiga trenden som är intressant över tid.

2020 BESLUTADE regeringen om ett nytt etappmål för Nollvisionen till 2030. Målet innebär en halvering av antalet omkomna i vägtrafikolyckor, från 266 (ett medelvärde år 2017–2019) till max 133 omkomna år 2030. Analysen av 2022 års siffror visar att dödstalet 227 personer ligger över linjen för nödvändig utveckling som är max 211 omkomna 2022.

Hur ser Sveriges chanser ut att nå nästa delmål i Nollvisionen?

– Man kan inte utesluta att vi når målet. Vi gjorde det till 2020. Men det blir en mycket större utmaning för Sverige att nå det nya etappmålet, säger Lars Olov Sjöström.

– Det kommer att krävas många och kraftfulla åtgärder. Det ambitiösa nollvi-

sionsmålet kräver en ambitiös ekonomisk budget för trafiksäkerhetsarbetet.

Det behövs insatser på flera områden inom trafiksäkerhetsarbetet, anser han. Polisen behöver förbättra sin trafikövervakning. Det behöver också jobbas med trafikanterna genom utbildning och påverkansinsatser. Planeringen av infrastrukturen är en annan viktig del.

– Idag kan man bli orolig över att det allmänna väghandhållet är så eftersatt. Vi skapar risker i trafiken genom att vi har dåligt underhållna vägar.

TOTALT DÖDADES 227 personer i vägtrafiken 2022. Bland dödsolyckorna är singel och möte med personbil fortsatt de vanligaste olyckstyperna.

Varje år är det relativt få förare av tunga lastbilar som omkommer, men vid en kollision där tunga lastbilar, som kan väga cirka 60 ton är inblandade, utgör de en hög risk för andra trafikanter.

Under 2022 omkom 53 personer i sådana olyckor, det motsvarar 23 procent av det totala antalet omkomna i vägtrafiken. Drygt hälften var i personbilar. 30 motorcyklister omkom under 2022, jämfört med 27 stycken 2021. 26 cyklister dödades i trafiken, det är två personer fler än under föregående år. 27 gående miste livet, jämfört med 26 personer 2021.

OLYCKSUTVECKLINGEN för elsparkcyklar och A-traktorer var tragisk under 2022. Fyra personer omkom i olyckor på elsparkcyklar och fyra ungdomar dödades i trafikolyckor med A-traktor.

56 personer dödades i alkohol- och narkotikarelaterade trafikolyckor under 2022, det är nio personer fler än under 2021. Andelen omkomna i rattfylleriolyckor ökade från 22 procent 2021 till 25 procent 2022. Det visar Trafikverkets djupstudier.

– Det här visar att en fjärdedel av dödsolyckorna i trafiken är rattfyllerirelaterade och andelen har inte minskat över tid, konstaterar Lars Olov Sjöström.

– Om vi ska komma vidare med Nollvisionen, måste insatserna mot rattfylleri vara ett prioriterat område i trafiksäkerhetsarbetet.

Av de 56 personerna som omkom 2022

OLYCKA. 227 personer miste livet på de svenska vägarna 2022.

”Vi skapar risker i trafiken i och med att vi har dåligt underhållna vägar.”

Lars Olov Sjöström, sakkunnig trafiksäkerhet för MHF.

var det 32 som omkom i olyckor som enbart var alkoholrelaterade, 16 i olyckor som enbart var narkotikarelaterade och åtta i olyckor som var både alkohol- och narkotikarelaterade.

Vad behövs det för insatser mot rattfylleri?

– Trafikövervakning är alltid viktigt. Polisens nykterhetskontroller är viktiga både för att förebygga och upptäcka rattfylleribrott, säger Lars Olov Sjöström.

SAMHÄLLET BEHÖVER OCKSÅ sätta in åtgärder för att upptäcka och hjälpa förare med alkohol- och drogproblematik att få vård och rehabilitering, poängterar han. Det kan handla exempelvis om SMADIT (Samverkan mot alkohol och droger i trafiken), alkoholprogram och rehabilitering.

En viktig del av trafiksäkerhetsarbetet är också att öka trafikanternas kunskaper om

av rattfylleri

FOTO: THOMAS MÖLLER/MOSTPHOTOS

Lars Olov Sjöström är sakkunnig trafiksäkerhet för MHF.

riskerna med alkohol och droger i trafiken genom utbildning och påverkansinsatser.

– Grundkunskapen hos svenskarna om riskerna med alkohol i trafiken är högre än om narkotika. Alkoholrattfylleri har MHF informerat om och varnat för i snart 100 år, säger Lars Olov Sjöström.

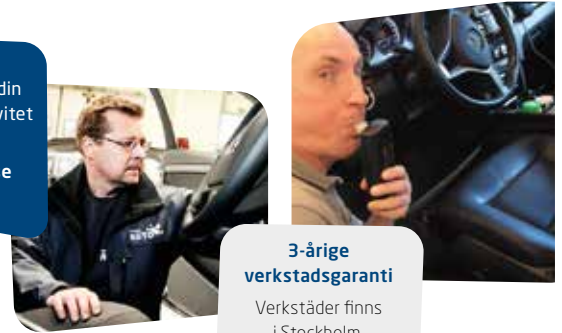
– Det finns fortfarande en hel del okunskap och aningslöshet kring cannabis och andra droger.

DET BEHÖVER FORTFARANDE jobbas med att informera om riskerna med alkoholen i trafiken, men insatsen behöver breddas tydligare mot drogerna.

– Vi behöver jobba med varje ny generation. Riskerna med alkohol och narkotika i trafiken behöver tas upp tydligt av trafikskolorna i riskutbildningen, säger Lars Olov Sjöström.

MARI HAGLUND

Se hur vi sätter din elektroneffektivitet i högsätet på:
nordicautoel.se

3-åriga verkstadsgaranti

Verkstäder finns i Stockholm, Södertälje, Göteborg samt Malmö.

Alkolås? - Absolut!

Nordic Auto El säljer, monterar och ger service till godkända alkolås för både yrkestrafikanter och privatbilister.

Vi erbjuder effektiva och kundanpassade tekniska lösningar i alla fordon.

- Alkolås
- Taxametrar
- Fleet Management
- Körjournaler
- Billarm
- Belysning
- Bränsle- och elvärmare
- Dragkrokar.

Vågögatan 8 - 164 40 KISTA - Tel.: 08 35 00 99

BILRETUR

Miljöklok Bilåtervinning

Bilproducenternas samarbetspartner

**Mottagningssystem
för uttjänta bilar**
www.bilretur.se

För ökad återvinning!

Kent Ivarsson är ordförande för MHF Lit-Häggenås.

TA PAUS. Magnus Eriksson, MHF Malung, bjöd familjen Weiefors på fika under Ta Paus sommaren 2022.

MHF Lit-Häggenås ser fram emot Ta Paus

Ta Paus är en viktig MHF-aktivitet som under 2023 kommer att köras som en året-runt-kampanj. Årets teman är droger i trafiken och rattfylleritips. MHF Lit-Häggenås kommer att köra Ta Paus på tre rastplatser i sommar.

HUVUDSÅSONGEN FÖR Ta Paus brukar vara sommaren, men under 2023 är tanken att MHF-aktiviteten ska genomföras året runt. Budskapet är att det är viktigt att ta rast som förare när du kör längre sträckor.

MHF:s funktionärer upplyser besökarna om faror och distraktioner i trafiken som trötthet, alkohol och droger, trafikfarliga mediciner samt mobilanvändande.

– MHF tycker att det är viktigt att man som förare känner sig utvilad och tar raster under resan, så att man kör på ett bra och trafiksäkert sätt, säger Anna Welle-

man, projektledare för Ta Paus.

– Under resintensiva perioder med mycket trafik som sommaren och när folk reser till fjällen sker det många trafikolyckor, för att förare är trötta och stressade.

I en femtedel av alla trafikolyckor är trötthet en bidragande orsak visar forskning från VTI (Statens väg- och transportforskningsinstitut).

ÅRETS TEMAN FÖR TA PAUS är droger i trafiken och rattfylleritips. Andelen rattfyllerister som grips efter tips från allmänheten har minskat med 90 procent under de senaste 20 åren. MHF vill ta reda på vad det beror på. Det handlar några av frågorna i årets Ta Paus-enkät om, som besökarna kommer att få svara på.

I sommar genomför MHF:s funktionärer Ta Paus på rastplatser runtom i Sverige. MHF Lit-Häggenås i

Jämtland samarbetar med MHF-avdelningarna Mattmar och Hammerdal. De kommer att köra Ta Paus på tre rastplatser under de två sista veckorna i juli.

– Vi förväntar oss extra mycket besökare helgen 21–22 juli i Mattmar, för då arrangeras orienteringsmästerskapet O-Ringen i Åre, berättar Kent Ivarsson, ordförande för MHF Lit-Häggenås.

Vad brukar ni få för respons från besökarna?

– Samtalen med de resande är alltid positivt. Besökarna uppskattar att vi är ute och pratar om våra hjärtefrågor.

Kör ni Ta Paus under någon annan årstid?

– Vi var med tillsammans med FMK och arrangerade ett extra övningstillfälle för blivande körkortstagare på halkövningsbanan i Östersund i januari. Det är en återkommande aktivitet, säger Kent Ivarsson.

MARI HAGLUND

Din medlemsavgift räddar liv!

Ingen ska behöva dö eller skadas allvarligt för att en berusad person suttit bakom ratten. Ditt medlemskap i MHF hjälper oss att rädda liv på de svenska vägarna..

Du gör skillnad, stöd MHF.

SOMMARPÄRLOR

5 tips för bilsemestern

Stena Line

stenaline.se

SKAGEN

Göteborg–Fredrikshamn eller Halmstad–Grenå

1. DANMARK – SKAGEN

I Skagen möts du av öppna vidder och ett hänförande ljus. Här hittar du mysiga små butiker längs gågatan. Passa på att njuta av de fantastiska stränderna och missa inte Skagens museum som nu har blivit ännu större och bättre. Ett måste när man är i Danmark är de klassiska smörrebröden – rågbröd med olika toppings och smaker.

2. DANMARK – MARIAGERFJORD

Mariagerfjord är känt som Danmarks vackraste fjord och området kring fjorden är fyllt med goda upplevelser. Här ligger naturen och kulturen i fokus och "The Good Life" lever i praktiken – varje dag och hela året. På Mariager Saltcenter kan du besöka en saltgruva och simma i "Döda havet" där vattnet är 37° och salthalten 30%.

Göteborg – Kiel

3. TYSKLAND – HAMBURG

Hamburg i norra Tyskland är en av världens vackraste och charmigaste städer. Denna världsmetropol med sina hundratals kanaler kallas även norra Venedig. Här finns ett stort utbud av musiker, vackra parker och trädgårdar. Det glänsande konserthuset Elbphilharmonie har dessutom blivit en ny siluett för staden.

HAMBURG

Karlskrona–Gdynia

4. POLEN – TRESTADSOMRÅDET

Med bil tar du dig enkelt mellan de tre grannstäderna Gdansk, Sopot och Gdynia. Gdynia är en modern stad som präglas av arkitektur och kultur, Gdansk är känd för flera historiska minnesmärken medan Sopot är en underbar kurort. Här finns en fantastisk vit sandstrand som är hela 4,5 km lång!

RIGA

Nynäshamn–Ventspils

5. LETTLAND – VENTSPILS & RIGA

Ventspils är en liten stad med gamla anor, ett perfekt första stopp i Lettland. Ventspils bjuder på både smala kullerstensgränder i Gamla stan och en imponerande kust med långa fina sandstränder. Bara 2,5 timmes bilfärd från Ventspils ligger Lettlands huvudstad Riga. Strosa runt i den gamla stadskärnan som finns med på UNESCO:s världsarvslista.

SOPOT

MHF slog ett slag för rattfylleritipsande

MHF vill se ett större civillurage från allmänheten när det gäller att tipsa polisen om misstänkta rattfyllerister. Det var budskapet på Trafiknykterhetens dag den 25 maj.

PÅ TRAFIKNYKTERHETENS DAG den 25 maj uppmärksammade MHF alla de som har drabbats av rattfylleriets konsekvenser. I år samarbetade MHF med Bilprovningen och Opus och budskapet var en uppmaning till allmänheten att visa civillurage och tipsa polisen om misstänkta rattfyllerister.

Budskapet spreds via digitala kanaler och på besiktningföretagens stationer.

ANDELEN RATTFYLLERISTER som grips efter tips från allmänheten har minskat med 90 procent under de senaste 20 åren. Det visar statistik från polisen.

– Vi vill se ett ökat civillurage från allmänheten, när det gäller att tipsa polisen om misstänkta rattfyllerister. Det handlar om att rädda liv och se till att färre människor dödas och skadas allvarligt till följd av rattfylleri, säger MHF:s projektledare Tomas Jonsson.

Under 2022 rapporterades 10 398 rattfylleribrott och 12 722 drograttfylleribrott, enligt Brottsförebyggande rådet (BRÅ). Polisen upptäcker rattfyllerister via rutinmässiga nykterhetskontroller (slumpmässiga utandningsprov), tips från allmänheten, genom riktade kontroller och på avvikande körbeteende.

ÅR 2000 GREPS NÄRA 6 000 rattfyllerister efter tips från allmänheten. 2022 hade den siffran sjunkit till 570 stycken. Det motsvarar en minskning på 90 procent på drygt 20 år.

– Det är jätteallvarligt att människor lämnar betydligt färre tips än tidigare om rattfylleri, eftersom det betyder att en stor del av dem som tidigare stoppats och fått vård för sitt missbruk, nu fortsätter att köra påverkade och utsätter andra människor för livsfara i trafiken, säger Tomas Jonsson.

VID AKUTA PÅGÅENDE rattfylleribrott ska man alltid ringa larmnumret 112. Skjutsar grannen sina barn rattfull till fotbollsträningen varje söndag? Den ty-

pen av tips om misstänkta rattfyllerister lämnas på polisen.se eller via 114 14.

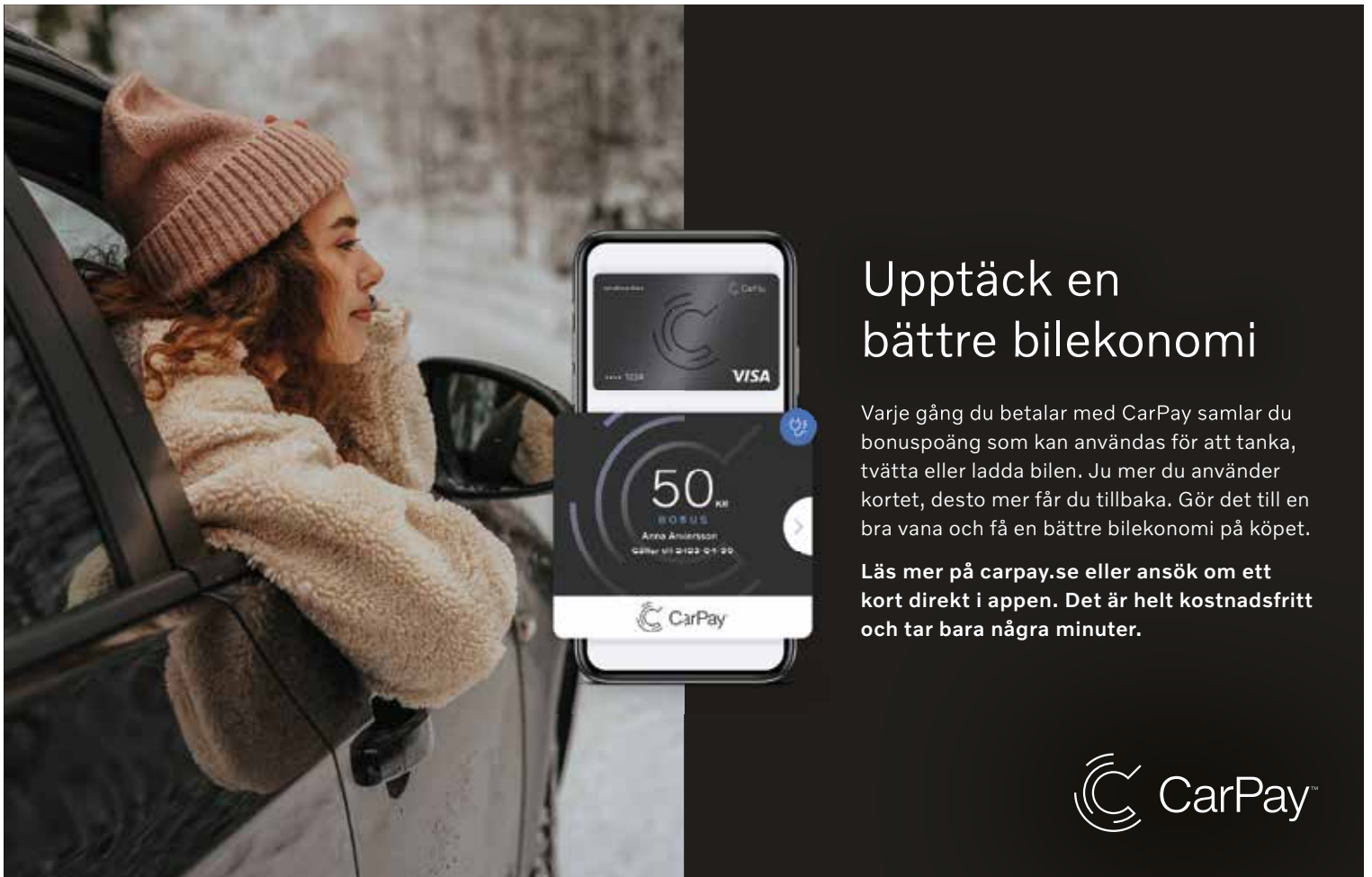
FÖR ATT FÅ FLER SVENSKAR ATT tipsa polisen om misstänkta rattfyllerister kan det behövas fler kontaktvägar.

– En möjlig lösning skulle kunna vara ett eget nationellt tipsnummer för rattfylleriärenden, säger Tomas Jonsson.

Orsaken till varför allmänheten lämnar mycket färre tips om misstänkta rattfylleribrott än tidigare är oklar. Det kan vara så att det är svårt att nå polisen via 114 14 och då kanske man tänker att det inte är någon idé att tipsa polisen.

– Vi vet inte vad det beror på att allmänheten tipsar polisen i mycket mindre utsträckning än tidigare. Det kommer vi att undersöka under året, säger Tomas Jonsson.

För att ta reda på varför svenskarna inte tipsar polisen om misstänkta rattfyllerister i lika stor utsträckning som tidigare kommer MHF att genomföra en enkätundersökning. **MARI HAGLUND**

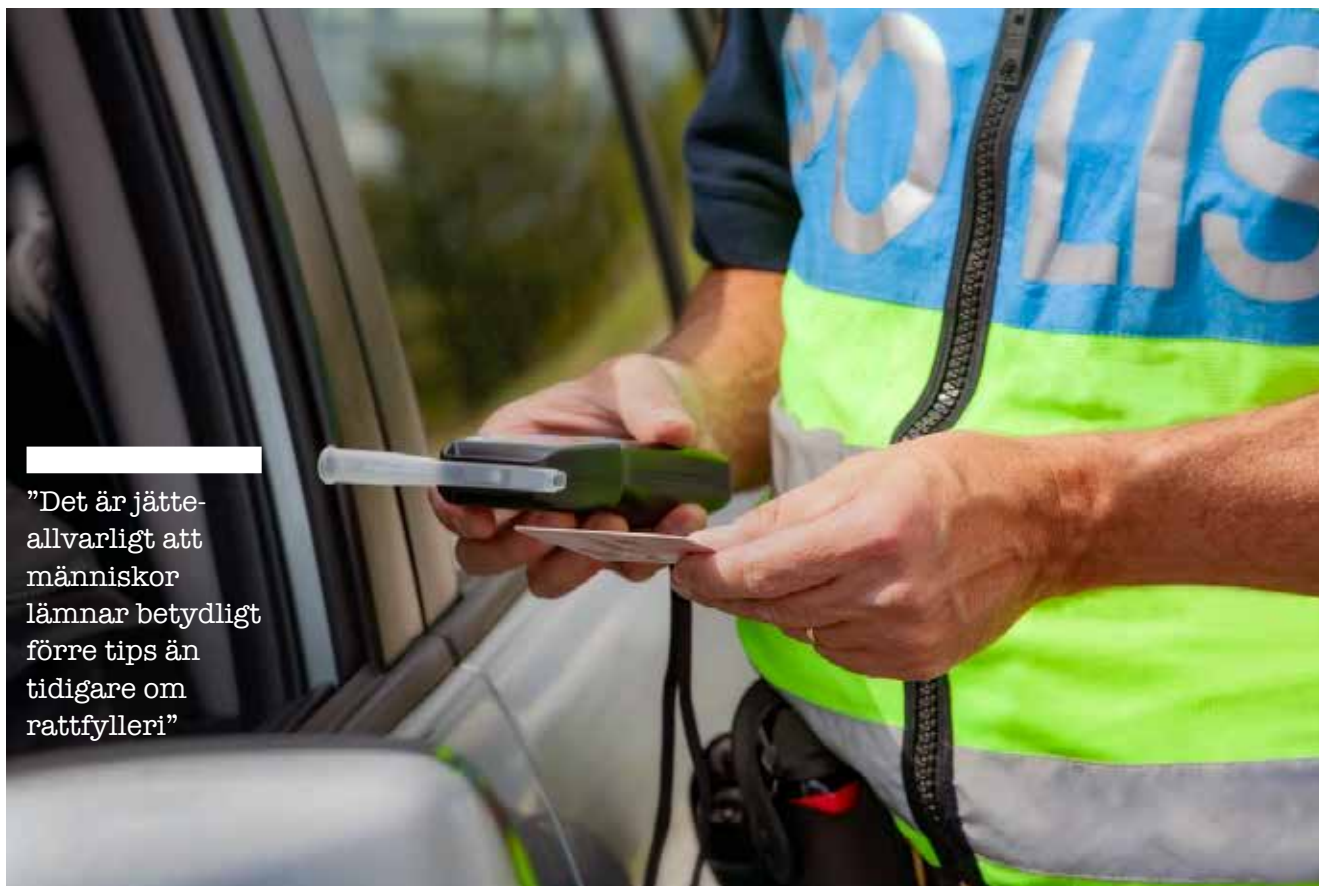
Upptäck en bättre bilekonomi

Varje gång du betalar med CarPay samlar du bonuspoäng som kan användas för att tanka, tvätta eller ladda bilen. Ju mer du använder kortet, desto mer får du tillbaka. Gör det till en bra vana och få en bättre bilekonomi på köpet.

Läs mer på carpay.se eller ansök om ett kort direkt i appen. Det är helt kostnadsfritt och tar bara några minuter.

 CarPay™

”Det är jätteallvarligt att människor lämnar betydligt förre tips än tidigare om rattfylleri”

TRAFIKKONTROLL.

Andelen rattfyllerister som grips efter tips från allmänheten har minskat med 90 procent under de senaste 20 åren. Visa civilkurage och tipsa om polisen rattfylleri var budskapet på Trafiknykterhetens dag.

FOTO: ADOBESTOCK

ASSISTANCEKÅREN

SVERIGES BÄRGNING OCH VÄGASSISTANS

Teckna Assistancekåren Vaghjälp för personbil, husbil, husvagn, lätt lastbil eller laddassistans och försäkra dig att det är vi som kommer! Den gäller oavsett vem som kör fordonet och som MHF-medlem får du rabatterat pris.

Teckna på www.assistancekaren.se

DYGNET RUNT 020-912 912

Upptäck v

SVERIGE FRÅN SIN BÄSTA SIDA. På vandring med Isac Enetjärn i Tavelsjö.

vackra Västerbotten

Varför inte ge dig ut på bilsemester med Umeå som utgångspunkt? Det kustnära landskapet bjuder på rik natur- och kulturhistoria, kryddat med slingrande vägar, böljande skogsklädda berg och forsande älvar.

STORSTADSPÄRLA. Umeå – med älven som vattendelare – lockar med kultur i alla former. Dessutom finns flera fina cykel- och vandringsstråk mitt i staden.

DEN RULLANDE RESAN genom delar av Västerbotten börjar i Umeå – björkarnas stad – som lockar med en rejäl dos natur, kultur och storstadspuls, trots sin ringa storlek. År 2014 var den dessutom utsedd till årets kulturhuvudstad i Europa, något som märks tydligt under ett besök.

För i Umeå finns mängder av museer för hela familjen, och en hel del kulturevenemang i form av konserter, festivaler och konstutställningar under sommarhalvåret.

Samtidigt är den vilda naturen och havet hela tiden närvarande. Här kan du varva kafébesök med cykel- och vandringsturer, och göra en utflykt till kusten för att spana efter säl och havsörn. Eller varför inte paddla längs Umeälven, som leder rakt genom stan.

Umeborna har till och med en egen playa – vid Bölesholmarna. Ett friluftsområde strax ovan centrum med sandstrand, grillplatser och goda möjligheter till fiske.

Gammlia friluftsområde med en rad olika museer är ett annat måste, där Västerbotens museum sticker ut, med utställningar om konst, foto och kulturhistoria. Likaså Umedalens Skulpturpark, som rymmer

Järnäs klubb lockar med logi i gamla lotshuset.

en av Europas främsta skulptursamlingar. Glöm inte Gitarrmuseet – en dröm för rocknostalgiker.

KULTURBYN TAVELSJÖ ligger nära, endast tre mil norr om Umeå. En bygd som lockar med sceniska bilvägar genom landskapsidyllen.

Tio Toppar Tavelsjö är en besöksguide som hjälper dig hitta upp på traktens skogsklädda berg. För varje topp finns en markerad stig från dess fot till toppen.

– När du bestigit alla har du grejat mer än tusen höjdmeter, berättar naturguiden Isac Enetjärn, som tar oss med på en guidad tur.

Och allt fler väljer att vandra eller cykla Tavelsjöleden från Umeå hit upp, för att bland annat besöka Blåeld, en trädgårds- och designbutik med växthus och ateljé med egen tillverkning av glas och keramik. Grannen Tavelsjö Wårdshus står för det lokala mathantverket, rofyllt beläget vid sjöstranden. Vintertid lockar byn med Sveriges längsta plogade skridskobana på naturis.

Mårdseleforsens naturreservat vid mäktiga Vindelälven är en annan höjdare. Ett imponerande forslandskap, med flera fina vandringsstigar och broar. Allra mäktigast är det att skåda vattenmassorna i mitten av juni.

Som bonus finns Wild River, granne med reservatet. En omskriven vildmarkskrog i stocktimrad stuga, med idel innovativa rätter på menyn.

FRÅN MÅRDESELFORS tar det sedan drygt en timme att köra vidare till Granö Beckasin vid Umeälven – som lockar med boende i ett ”fägelnäste” högt bland trädens toppar. Även här finns en mysig krog med västerbottniskt mathantverk.

Den äventyrlige ger sig ut på flottfärd eller paddling på det strömmande

KABE MADE IN
SWEDEN

Besök vår virtuella
mässa på kabe.se

Smart komfort året runt

Vår strävan är att alltid ligga steget före med teknik och komfort utöver det vanliga. Med funktioner som höjer livskvalitén var du än befinner dig. Vi lägger mycket arbete på att ständigt utveckla våra husvagnar och husbilar, att alltid ligga i framkant. För att kunna erbjuda dig som KABE-ägare det allra bästa – en husvagn eller husbil som håller högsta standard och exklusiv känsla inifrån och ut. Modellår 2023 presenterar KABE flera spännande nyheter – missa inte årets nya KABE husvagnar och husbilar.

Välkommen hem till din KABE.

Alltid steget före

KABE

   kabehusvagnarhusbilar
Hitta din återförsäljare på kabe.se

Fina ställplatser vid Rovögersns fiskeläge.

vattendraget. Men det räcker gott och väl att vandra längs någon av de markerade stigarna som följer älven.

– Vi är några goda vänner från Granö by som äger Granö Beckasin. Vår ambition är att skapa en ekologisk destination för naturturism, och så här närmare 15 år efter öppnandet är vi en god bit på väg, konstaterar vd:n Annika Rydman.

DET BÖRJADE MED ATT de skulle rädda byskolan, och slutade med en helårsöppen turistanläggning.

– Och det händer mycket i vår lilla by, där vi även har en affär som lyckats överleva, och som blev utsedd till årets lanthandel

Vindelälven i Mårdseleforsens naturreservat, ett imponerande forslandskap med mäktiga vattenmassor, särskilt i mitten av juni.

Hela familjens möbler med modern och elegant design

13 000 produkter i lager
www.kamafritid.se

Beställ på nätet och hämta varan i din KAMA-butik. Fraktfritt!

Se alla tillbehör till AVAREL här!

BRUNER
BORD TABYLO EXTERIO

BRUNER
STOL AVAREL

Isabella
KAMA
FRITID

Välkommen på afternoon tea! Mona Prestele lockar med smak och färg på sitt trädgårdskafé.

FOTO: CENNETH SPARBY

för några år sedan, fortsätter Annika.

Nästgårds ligger Sjungaregården, med anor från 1700-talet. En välbevarad gård som rymmer bygdemuseum, kafé, galleri och hantverksbodnar.

Nästa morgon är det dags att bila vidare söderut mot Hörnsjö och Presteles trädgårdskafé. Här väntar ännu ett exempel på kreativitet och god småföretagaranda, där tyska Mona Prestele förverkligat sin dröm om trädgård, kafé och rum med frukost.

–Varför inte lite afternoon tea, även om

Vi har även vinteröppet!

SÄLSÄTERNERS FJÄLLGÅRD

Vandrarhem som erbjuder boende i rum och stugor i Sälenfjällen. Stora möjligheter för grupper och läger!

Annexet

Fäbodstugan

- Gångavstånd till Säl-, Mellan- och Storfjället.
- Många fina cykelleder i omgivningarna.
- Daglig anslutning med buss från Borlänge.
- Möjlighet till självhushåll eller halvpension.
- Livsmedelsbutiker, bageri, restauranger m.m. finns i närområdet.
- Lugn och alkoholfri miljö. Medlemmar i nykterhetsorganisation får rabatt!

Fjällgården

Sälsäterhuset

Siljansnässtugan

Säterstugan

Välkomna!

www.fjallgarden.nu info@fjallgarden.nu Tel. 0280-210 18

Naturskön familjecamping vid Florsjön,
drygt en mil väster om Söderhamn

0270-42 52 33
info@mohedscamping.se

First Camp

Campa tryggt på någon av våra 62 destinationer!

Hos oss behöver du inte åka långt för att hitta hem. Med 62 destinationer från danska Frigård – Flensborg Fjord i söder till Björknäs – Boden i norr är det lätt att hitta din semesterpärla. First Camp är Skandinavien största campingkedja och vi erbjuder stugor, glamping, campingtomter och ställplatser på de allra vackraste platserna i Sverige.

Boka tryggt med Flex så kan du av- eller omboka fram till klockan 15 dagen före ankomst!

Onlinerabatt!
Boka idag och få
15 % rabatt med
koden MHF*.

Boka hela resan tryggt och enkelt på firstcamp.se.

*Gäller vid onlinebokning av campingplats på våra svenska destinationer under 2023. Kan ej kombineras med andra erbjudanden och kan ej nyttjas 3/7–13/8 2023.

KNUTPUNKT FÖR LOKAL KULTUR. Västerbottens museum finner du på Gammlia i Umeå.

FOTO: VISIT UMEÅ

klockan bara är tolv, föreslår Mona där hon står i sin prunkande trädgård och välkomnar sina gäster.

Och visst är det en upplevelse att sitta i trädgården och njuta av nygräddade fullkornsscones med färskost och marmelad, tillsammans med små sommarbakelser, blåbärsbullar och hallongrottor.

– Jag köpte gården för mer än fem år sedan, med ambitionen att besökarna ska få en upplevelse för alla sinnen, säger Mona, som är landskapsarkitekt i grunden.

GODA GRANNAR ÄR Kent Lundström och Roma Wilma på Åbrånets Limousin, vid Hörneån. De föder upp biffror av den franska rasen Limousin, där köttet går att handla i den egna gårdsbutiken. För drygt tio år sedan började Roma och Kent att förädla köttet och erbjuder nu ett brett urval av charkprodukter.

Restaurangen har blivit mäkta populär, och många kombinerar besöket med en rundvandring, där Roma berättar om djuren, gården och naturen.

Sedan väntar Åbrånets grillspett med rostad mandelpotatis och örtaiole, serverad på en hög ställning, likt Madeiras populära espetada.

Välj trygghet för dig och din bil

Vänd dig till ett MRF-företag om du vill känna dig tryggare, på plats eller online. Hos oss får du den omfattande MRF-garantin och när du servar eller reparerar din bil får du MRFs reparationsvillkor, garantier och alla jobb fackmannamässigt utförda. Kolla på vår webb var du hittar närmaste MRF-företag.

www.mrf.se/privatperson

I trygga händer

Välkommen till Bredängs Camping Stockholm

Nära till
stad och bad

700 meter till Bredängs tunnelbanestation och 19 minuter till T-Centralen (City)
Högt och vackert belägen campingplats vid Sätorskogens naturreservat.
350 m från Mälärhöjdsbadet med sandstrand och badbrygga.
Under perioden maj - september går en reguljär ångbåt från Mälärhöjdsbadets brygga till Stockholms Stadshus eller Drottningholms Slott.

4-stjärniga servicehus | Vandrarhem och stugor | Servicebutik | Restaurang med rättigheter

Trådlöst internet | Bastu | Motionslinga | Minigolf | Frisbeegolf | Utomhusgym | Hundrastgård

Bredängs Camping Stockholm

Stora Sällskapsväg 60 | 127 31 Skärholmen | 08-97 70 71
bredangcamping@telia.com | www.bredangcamping.se

red dot winner 2023

Supersonic

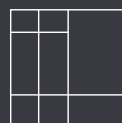
EN NY STJÄRNA IDAG.
IKON IMORGON.

Sofstikerad, elegant design och tidlös prestanda. Adrias nya integrerade husbilar, det bästa vi har att erbjuda inom design, prestanda, innovation och erfarenhet.

Inspirerad av det senaste inom yacht-, hem- och fordonsdesign drivs nya Supersonic av design för dem med en passion för sofistikerad finess och förmåga.

INNOVATION

UPPLEVELSE

DESIGN

PRESTANDA

GERMAN
DESIGN
AWARD
WINNER
2023

ADRIA

Naturnära gastronomi på Wild River vid Mårdseleforsen.

Presteles trädgårdskafé.

Köttbönderna Roma Wilma och Kent Lindström.

Utsikt vid Järnäs klubb.

–Vi gillar det sättet att äta. Det skapar gemenskap vid matbordet säger Kent, där han står och grillar det saftiga köttet över öppen eld, med björkved från egen skog som bränsle.

JÄRNÄSKLUBB NÄSTA – och anrika Lotsstugan. Ett boende som fått pris för både design och inredning. Här hyr man hela huset på tre rum och kök eller ett enstaka rum genom Levar Hotell i Nordmaling, Västerbottens äldsta gästgiveri.

Järnäs lotsplats blev 1725 Västerbottens läns första officiella lotsplats. Det gamla fiskeläget ligger ett par mil från Nordmaling, i karg, klippig miljö. Närmsta granne är kafé Lotsen, med både mat och nybakat.

Lotshuset har rum med havet utanför fönstren.

Sällsamt möte med Åbrånets boskap.

Tegsnässkidan tillverkas fortfarande i Granö.

Middag på Åbrånets Limousin.

NU VÄNTAR EN GOD natts sömn innan nästa utflyktsmål – Olofsfors bruk vid Nordmaling.

Ett av Sveriges mest välbevarade bruk, med över 250 år av rik järnhistoria. Dessutom ligger bruket längs vägen vidare mot Höga kusten och nya äventyr i ett annat landskap.

CENNETH SPARBY

Vägarbetare har inte airbag. Sänk farten.

SEKO

FOTO: CENNETH SPARBY

NORRBY SKÄRGÅRD

• Besök ögruppen Norrbyskäer, Västerbottens enda skärgård, några mil utanför Umeå. Färja går från Norrbyn. Här fanns i slutet av 1800-talet en av Europas största sågverksanläggningar. Ett populärt sommarutflyktsmål som bland annat bjuder på historiska byggnader, museum med kafé och restaurang.

www.visitnorbyskar.se

På Granö Beckasin bor man högt upp i träden.

Kronobergshed Vandrarhem och Kursgård

Kronobergshed passar bra för dig som vill bo i alkoholfri miljö och på ett välutrustat vandrarhem.

Vi finns mitt i den småländska naturen.

Vi erbjuder rum med toalett och i vissa fall egen dusch med plats för 2-4 personer.

Priser från 325 kr, barn från 7 år 150 kr.

Anläggningen passar även för kurser, konferenser och läger.

Vi ägs och drivs av Junis, UNF och IÖGT-NTO i Kronoberg.

Medlemmar i rykterhetsorganisationer får rabatt.

www.kronobergshed.com • 072-524 00 52

Välkommen till MekoPartner Bilverkstad

Verkstadskedjan som alltid ger dig mer för mindre.

Vi kombinerar kunskap och engagemang med ett lågt pris och hjälper dig med både service och reparation av din bil.

MekoPartner Bilverkstad erbjuder MHF:s medlemmar:

10 % rabatt på ordinarie service, enligt fordonets servicebok.

10 % rabatt på arbete vid reparationer.

Ni kan även dela upp betalningen

Räntefritt på 4 månader med

MekoPartner-kortet.

BILVERKSTAD

MekoPartner
www.mekopartner.se

Läs mer om våra erbjudanden på mhf.se

finnlines.se

Upplev sommarhavet med oss

Malmö-Travemünde

Kapellskär-Långnäs-Nådendal

Finnlines
a Grimaldi Group company

FINSMAKARE. Lars och Björn Lundgren värnar surströmmingstraditionen på Rovögern.

STADSNÄRA FISKELÄGE

• Kvarken Fisk vid det gamla fiskeläget Rovögers fiskeläge ligger drygt en halvtimmes bilfärd från centrala Umeå. Det är väl värt resan för att smaka på strömmingsplankan och de smörstekta abborrfileerna. Passa även på att köpa med dig Rovögers surströmming, för granne med krogen tillverkar bröderna Lars och Björn Lundgren den norrländska delikatessen. Dessutom fina ställplatser med klart havsnära läge. www.kvarkenfisk.se

VÄLKOMMEN TILL OASEN I SKARA!

Jula Stadscamping med gångavstånd till centrum. Nära till Konsthotellet, Äventyrsgolfen, Jula-huset, City Gross, McDonalds, OKQ8 och Vilans fritidsområde med friluftsbad, sportanläggning och nybyggt badhus med rutschbana.

Fritt Wi-fi inom
Campingområdet!

Jula Stadscamping & Stugby
Vilangatan 4 SKARA
Tel: 0511 31 00 00

E-post: info.konst@julahotell.se
www.julacamping.se

Låt ditt sparande bidra till en bättre värld.

Att välja fonder som arbetar mot specifika mål är ett bra sätt att påverka framtiden. Swedbank Humanfond placerar i företag som jobbar med miljö, mänskliga rättigheter, hjälpverksamhet och forskning. När du investerar i fonden ger du också en gåva – 2 procent av ditt sparande skänks till en organisation som du väljer. Med Humanfonden investerar du inte bara för och i framtiden. Du kan vara med och påverka den.

Historisk avkastning garanterar inte avkastning i framtiden. Värdet på fonden kan minska och öka kraftigt i värde och det är inte säkert att du får tillbaka alla pengar du satt in. Faktblad, informationsbroschyr och information om dina rättigheter finns på swedbankrobur.se

JAG TAR ANSVAR

DON'T DRINK AND DRIVE

12 600 bilresor med berusade förare varje dag i Sverige.

I sommar saknas inte tillfällen att dricka alkohol. Med sommarfester, EM-Fotboll och den efterlängtrade semestern finns många anledningar att fira. Du gör ett medvetet val. Att köra på fyllan eller åka med en berusad förare är något du definitivt själv kan påverka. Se till att det blir färre berusade bilister på vägarna. Välj alkoholfritt om du ska köra bil.

Gå in på jagtaransvar.se och skriv under på att du inte kommer köra på fyllan. Om vi lyckas få 10 000 namnunderskrifter från personer som lovar att ta sitt ansvar i sommar och inte köra berusade i sommar kan vi förhindra många meningslösa bilolyckor med dödlig utgång de kommande månaderna. Vilket val gör du?

jagtaransvar.se

Carlsberg och Harrys i samarbete för en nykter trafik.

På bilsemester i Västerbotten.

Paddling på Umeälven.

HOLMÖARNAS NATURRESERVAT

- Holmöarnas naturreservat består av större och mindre öar, kända för sitt rika växt- och djurliv. Ta dig hit med gratis färja från byn Norrfjärden, en halvtimme med bil från Umeå. Båtturen tar 45 min.
- Holmöarna har även lanthandel, värdshus och gediget boende på bland annat Prästgården, med anor från tidigt 1800-tal. www.visitholmon.com

MER INFO

Vill du veta mer kring att bo, äta och göra se.

www.visitumea.se

HAR DU EN STOR ELLER LITEN HUND?

Spelar ingen roll. Vi har det du söker. Burar, grindar och smarta tillbehör.

Vi är ett stolt svenskt företag som sätter säkerhet i första rummet och som är den enda tillverkaren i världen som krocktestar våra produkter på riktigt. Vi gör det hos oberoende RISE - Research Institutes of Sweden. För vi anser att alla i bilen ska åka säkert. Även den som har sin plats längst bak i bilen. Fundera en stund. Vi tror att du tänker likadant som vi.

mimSAFE
www.mimsafe.com

KOM ÄNNU LÄNGRE MED INGO-APPEN!

Hos oss betalar du aldrig mer än nödvändigt för soppan. Med vår app kan du dessutom vinna fria liter, få koll på din bränsleförbrukning och enklare hitta till någon av våra över 290 stationer. **Ladda ner INGO-appen och hitta din närmaste station. Välkommen!**

Toyota GR86 – sportig så

För de som vill unna sig en sportbil, men plånboken säger stopp för allt över 500 000 kronor, finns det några alternativ. Vi har testat ett av dem, Toyota GR86, som kostar lite över 400 000 kronor och som levererar körglädje i kubik.

TOYOTA ÄR KANSKE INTE det första fabrikket man tänker på när det avhandlas sportbilar. I alla fall inte i Sverige. Men på paletten finns två stycken modeller – GR Supra och lilla GR86.

Den förra, för drygt 700 000 kronor, testades i Motorföraren nummer 6 2019. Det mindre syskonet, GR86 med manuell låda, kostar ”bara” lite över 400 000 kronor.

TOYOTA GR86 ÄR resultatet av ett samarbete med Subaru, som började med modellen GT86 från 2012. I princip kom motor och chassi från Subaru, och resten var Toyota. Subaru har naturligtvis ett syskon till GT86 – BRZ.

Det var körglada maskiner – motorn fram, bakhjulsdrivning och en närmast perfekt balans på viktfordelningen mellan fram- och bakhjul. De var byggda för dagligt bruk – för de bokstavstroga – men var framförallt gjorda för att kunna rastas på någon racingbana.

SENT 2022 GJORDE TOYOTA en uppdatering, GR86. Det är den vi testkör här. Modellen har fortfarande samma fina viktbalans på 53/47 procent mellan fram- och bakhjul. Med en normalviktig förare bakom ratten, blir fördelning närmast 50/50.

Motorn, fortfarande en boxer från Subaru, har ökat i volym från 2,0 liter till 2,4. Effekten ligger nu på 234 hästkrafter, och det på en bil med låga 1 300 kilo i tjänstevikt.

DET HÄR GER NATURLIGTVIS närmast blixtrande prestanda. Någon turbo behövs inte, utan här talar vi om en ren sugmotor. Varvtalsräknaren visar orange strax under 7 000 varv per minut, och rödmarkeringen kommer vid 7 500.

Den sexväxlade, manuella lådan (en automat finns också för runt 30 000 kronor extra), har korta, distinkta lägen. Koppling-

TAM SPOILER. Ankstjärten är inspirerad från större Supra. I flera ögon inte lika snygg som föregångarens riktiga vinge. Rejåla slutrör skvallrar om sportbilsprestanda.

SPORTLÄGE. Instrumenten ändras när Track-läget kopplas in. Varvräknaren hamnar i centrum med rödmarkeringen på 7 500 varv per minut. Till vänster kan även varvtider noteras – vid bankörning.

en är lätttrampad med ett markant dragläge. Mjuk på foten, och bilen betar sig precis som vilken som helst. Men åker man undan, är den imponerande snabbväxlad, med ett direkt ingrepp.

BOXERMOTORN GER OCKSÅ en låg tyngdpunkt i bilen. Inget föraren reglerar på vid vardagskörning, men på kurvig väg – eller bana – ger det en extra fördel. GT86 smiter in fint i kurvorna och det är lätt att balansera motorkraft och styrning mot varandra. Det går att köra riktigt fort – om man vill.

Även bromsarna är helt tillfyllest vad gäller känsla och kraft.

För de som vill sträcka på gränserna, går det att vässa bilen ytterligare. På mittkonsolen, bakom växelspaken, finns ”lekknappen”. Eller som den benämns – Track-mode. Då kopplas abs- och antislirsystemet bort, och det är endast förarens skicklighet som kommer att ha någon betydelse.

NÅGONSTANS RUNT 5 000 varv per minut, och uppåt rödmarkeringen, låter det riktigt vackert från motorn. Det är nästan för

det förslår

EFTERTRÄDAREN. GT86 hette tidigare modellen, men nu finns efterträdaren GR86, där GR står för Gazoo Racing, Toyotas mer sportinriktade modeller. En lillebror till sportbilen GR Supra, för drygt halva priset.

FOTO: MIKAEL LINDBERG

bra för att vara sant – och det är det också. Toyota kallar det för ASC – Active Sound Control. En högtalare i kupén spelar upp ett hårdare motorljud för de som sitter där.

Fusk? Ja, naturligtvis. Särskilt jämfört med föregångaren GT86 som istället hade ett "ljudrör", alltså ett hål från motorrummet in i kupén, som lät föraren höra motorn på riktigt vid hårdare körning.

INSTRUMENTEN ÄR HELDIGITALA och ändrar utseende när Track-läget kopplas in. I menyerna går det att få fram olika information,

från antalet volt till oljans temperatur. Det vi var mest intresserade av, var bränsleförbrukningen, som enligt datorn landade på 7,7 liter/100 kilometer.

DET VAR GANSKA NÄRA sanningen. Den faktiska förbrukningen efter omkring 40 mils blandad – och ibland hård – körning landade på 8,2 liter. Möjligen låter det mycket för en så pass lätt bil, men enligt WLTP, deklarerar GR86 till 8,8 liter/100 km. Det i sin tur innebär en skaplig malusskatt de första tre åren, drygt 15 600 kronor per år.

FÖRARORIENTERAD. Heldigitala instrument som är lättavlästa. Vi har sålän kört bilar med så korta växellägen som just GR86 bjuder på.

OBRUKBART. GR86 benämns 2+2, alltså fyrsitsig. Någon plats för baksätesspassagerare finns däremot inte, utan kan nog snarast ses som utsmyckning.

URKOPPLING. Knappen till höger (Track) kopplar ur antispinn och abs-bromsar för de som vill – och kan – köra riktigt fort.

KRAFTKÄLLA. Boxermotorn har ökat i volym och ger nu 234 hk. Låg tyngdpunkt och tjänstevikt ger riktigt bra prestanda. Notera de svarta så kallade fjäderbensstagen som ger ökad styvhet i karossen.

PACKA MED MÅTTA. Blott 276 liter bagagevolym är svårstuvat. Här rekommenderas inga hårda väskor, utan snarare mjuka som går att anpassa efter det trånga utrymmet.

Till syvende och sist. Toyota GR86 är i första hand en sportbil. Att kliva i och ur är inget som rekommenderas för dem med knackiga leder eller dålig rygg. I princip "klär man på sig" bilen. Väl på plats är stolarna skälade, med riktigt god passform, även för längre turer.

DET FINNS ETT BAKSÄTE med två platser, men det är obrukbart om någon av normallängd sitter framför. Det här är en entusiastbil som bäst avnjuts ensam, eller med blott en passagerare.

MIKAEL LINDBERG

KORTFAKTA

TOYOTA GR86

Pris: Från 409 900 kr.
Skatt/år: Drygt 15 600 kr (år 1–3).
Motor: 2,4 (2 387 cc) liters boxer bensinmotor.

Effekt: 234 hk/172 kW vid 7 000 varv/minut.

Vridmoment: 400 Nm vid 1 750–3 000 varv/minut.

Växel-låda:

6-växlad manuell.

Pre-

standa: Toppfart: 226 km/h, 0–100 km/h: 6,3 s.

Längd/bredd/

höjd/axelavstånd: 426,5/177,5/168,1/257,5 cm.

Tjänstevikt/last/slåp: 1 351/319/0 kg.

Garantier: Nybil 3 år eller 10 000 mil (ingen milbegränsning under första två åren), vagnskada 3 år, garanti på hybridkomponenter 5 år eller 10 000 mil, vägasistans 3 år, rost 12 år (genomrostning).

Deklarerad bränsleförbrukning, enl. WLTP: 8,8 l/100 km.

Testförbrukning: 8,2 l/100 km.

CO₂-utsläpp: 200 g/km WLTP.

- Autobroms
- Alkotås

+ Körglädje
Prestanda

■ Trång
Dyr fordons-skatt de första tre åren

Kinesisk elbils-utmanare

De kinesiska biltillverkarna jobbar stenhårt för att etablera sig på den europeiska, och därmed svenska, marknaden. Xpengs första bil i Sverige hette P5, en ganska stor elbil med vissa influenser från Tesla. Nu är det dags för en större suv, G9 med tydliga influenser från europeiska biltillverkare. Ett starkt kort som visar hur snabbt kinesisk biltillverkning mognat.

DET GEMENSAMMA MED europeiska elbilar är lågt luftmotstånd, eldrivning, bra prestanda och lång räckvidd. Det hela kryddat med påkostad ljudanläggning och en komplett uppsättning av förarstöd. Xpeng G9 har stenkoll både på omgivning och förare. Sitter du och kikar ut genom sidorutan plingar det till och du får en uppmaning att fokusera på vägen istället. Pratar du i mobilen hånder samma sak och en uppmaning att koncentrera dig på bilkörningen.

Vi har tittat närmare på suven som erbjuder gott om utrymmen, 800-volts teknik, vilket betyder snabbare laddning och en avancerad fyrhjulsdrevning samt en dragvikt på 1,5 ton. En bil som borde tilltala svenska kunder med andra ord.

När det gäller utrymmet är det framförallt baksätesspassagerarna som märker det genom rejält benutrymme och högt till tak. Lastutrymmet är även det väl tilltaget med 660 liter bakom bakre ryggestöd och hela 1 576 liter med baksätet fällt. Under huven finns en liten så kallad "frunk" på 71 liter.

Xpeng erbjuder en anpassad upplåsbart madrass vilket gör att lastutrymmet kan förvandlas till ett sovutrymme med baksätet fällt. Vi har ingen exakt siffra på hur långt det utrymmet är men cirka 190 centimeter är en seriös uppskattning.

Xpeng har storsatsat på komfort och alla stolarna i bilen känns riktigt bekväma. Det finns möjlighet att få massage till fyra platser som extrautrustning

LÅGT LUFTMOTSTÅND. Xpeng G9 har vissa drag av Range Rover i exteriördesignen. Mycket beroende på att det ger ett ganska lågt luftmotstånd trots att det rör sig om en suv. Förarmiljön i G9 känns avsevärt mer mogen än densamma i P5 och den upplevs mer europeisk. Här finns gott om förvaring och dekorbelysning. FOTO: STEFAN NILSSON

och alla säten har stora inställningsmöjligheter. Passagerastolen fram har dessutom ett bra uppfällbart stöd för vaderna. Mellan framstolarna finns ett brett utrymme med mugghållare och plats för en hel del småprylar samt trådlös mobiltelefonladdning.

Hela förarmiljön andas idag mer europeiska bilar än Tesla. Här finns tre displayer där den ena är huvudinstrumenten, följd av en större mittdisplay samt en lika stor display för passageraren. Den senare har en funktion som dimmar den ifrån förarplatsen så att föraren inte blir distraherad. Vi känner oss mer hemma i den här förarmiljön än vi gjorde i Xpeng P5:s förarmiljö. Det känns som att instrumenten är tydligare och lättare att förstå samtidigt som mjukvaran känns mer pålitlig.

DET STORA LYFTET för den här bilen är luftfjädringen som gör att den både är komfortabel och stabil på vägen. Samtidigt går det att höja och sänka bilen för terrängkörning eller lastning. Låg tyngdpunkt och bra styrrespons gör att bilen känns lättare än den är när den körs hårt på krokigare vägar eller runt gathörnen i stan. Bilen är så ny att vi inte fått viktarna preciserade för den svenska marknaden, men allt talar för en tjänstevikt över två ton.

Vi har kört den fyrhjulsdrivna versionen med ett batteri på 98 kWh, vilket ger en räckvidd på upp till 520 kilometer enligt WLTP, samma bil med enbart

bakhjulsdrevning ska klara 570 kilometer. Den bakhjulsdrivna varianten med ett mindre batteripaket ska klara 460 kilometer.

TITTAR VI PÅ LADDTEKNIK, är Xpeng med i samma liga som exempelvis Porsche Taycan och Kia EV6 med 800-volts teknik. Det betyder att bilen kan laddas med 300 kW som topp effekt. Notera att det gäller under bra förhållanden, läs cirka 20 grader varmt och bra supersnabbladdare.

I praktiken när man kanske en bit över 200 kW under cirka 60 procent av laddtiden. Xpeng uppger en laddtid på 20 minuter för laddning från 10 till 80 procent, vilket inte är helt omöjligt då Xpeng försett bilen med möjligheten att förtemperera batterierna för bästa möjliga laddprestanda.

Vi testade att koppla upp bilen till Circle K:s supersnabbladdare som maximalt ska ge 300 kW. Den gav 150 kW, men då hade batteriet 77 procent kapacitet kvar, vilket normalt sett betyder att laddningen har börjat dämpas från topp effekten som brukar nås vid omkring 50 procent kapacitet. Xpeng har ett samarbete på gång med europeiska laddoperatörer som ska ge tillgång till 400 000 publika laddstationer i Europa.

Xpeng G9 går att beställa nu, men leveranserna börjar först i september.

STEFAN NILSSON

KORTFAKTA

XPENG G9 AWD PERFORMANCE

Pris: Från 829 900 kr

(RWD standard range från: 699 900 kr).

Skatt/år: 360 kr.

Motor: Två elmotorer.

Effekt: 515 hk (systemeffekt).

Vridmoment: 717 Nm.

Prestanda: Toppfart: 200

km/h, 0–100 km/h: 3,9 s.

Längd/bredd/höjd: 489/168/194 cm.

Tjänstevikt/totalvikt/släp: 2 340/2 800/1 500 kg.0

Räckvidd enligt WLTP: Upp till 520 km.

CO₂-utsläpp: 0 g/km WLTP.

- Autobroms
- Altkolås

Stor
Komfort
Laddkapacitet

Stor
Osäkert andrahandsvärde
Få service-ställen idag

LÄTTMONTERAT OCH AVTAGBART SOLSKYDD

Prisexempel
Komplett
paket - 5 rutor
1595:-
Inkl frakt

BÄTTRE ÄN SOLFILM!

SOLARPLEXIUS® är marknadens snabbaste och mest lättmonterade solskydd för bilar. Materialet är okrossbart och skivorna kan böjas. Monteringen gör du själv på 15 minuter och solskyddet kan enkelt plockas bort vid behov. Inget vatten, inget klister, inga bubblor, inga repor.

Perfekt resultat varje gång!
Vi har över 500 000 nöjda kunder i hela Europa.

*Minskar solens strålning med 90%, sänker temperaturen.
Ger ingen insyn och minskar risken för bilinbrott.*

 Svensk uppfinning
Tillverkas i Linköping

 Fri frakt

 Enkel montering
på 15 minuter

Kundtjänst
013 - 870 41

 SOLARPLEXIUS®

Beställ på www.solarplexius.se

Besök oss på

Världens mest sålda sportbil heter Mazda MX-5, även kallad Miata. Hur står den sig som begagnad?

ÅR 1989 PRESENTERADE Mazda sin tolkning på folksportbilen, MX-5,

eller Miata som den också kallas. Det var en öppen, lätt, bakhjulsdriven och tvåsitsig bil med fokus på körglädje och den var också försedd med tidstypiska ”pop-up”-strålkastare.

Generationsväxlingar skedde 1998, 2006 och 2015 då fjärde modellen presenterades, internt kallad ”ND”. Det är den som vi granskar här. Modellår 2017 kom RF-versionen som istället för sufflett har ett hårt avtagbart tak. Under 2018 presenterades en facelift som modellår 2019. Den vanligaste motorn är på två liter och 160 hästkrafter, senare på 184 hästkrafter. Ett mindre alternativ är på 1,5-liter och ger 131 hästkrafter. Båda motorerna har kamkedja, som normalt inte behöver bytas.

Är det underhållning bakom ratten du söker är Mazda MX-5 rena lyckopillret. Här finns en varvillig motor, exakt styrning, utsökt chassibalans och en växellåda med skön mekanisk känsla. Vaghållningen är utmärkt på asfalt, en undanmanöver klaras lätt av i höga 80 km/h trots maxlast på 125 kilo. Till skillnad mot mer effektstinna sportvagnar behöver du inte ens köra fort för att ha roligt i MX-5, bilen går att avnjuta även i måttliga hastigheter. För den lekglade går antisladdsystemet att stänga av – om du vill sladda dig fram på grus- eller vinterväg. Även om vi kört öppet i sträng kyla (minus 35 grader) är det förmodligen få ägare som använder sin MX-5 vintertid.

FÖRARMILJÖN PRÄGLAS av en tydlig överskådlighet, men dryckeshållarnas placering är lite avig. Suffletten är barnsligt lätt att använda. Sittbrunnen är trång, för förare över medellängd kan det bli svårt att få plats. Stolarna är hyfsat bekväma i övrigt. Den låga sittställningen ger dålig sikt och gör det svårt att kliva ur. Bagageutrymmet passar bäst för mjuka väskor. Ett öronbedövande buller diskvalificerar MX-5 som långfärdsbil, även om taket är uppfällt. Redan efter en timme på motorvägen blir man trött.

Mazda är kända för god driftsäkerhet och har lång garantitid (10 år inklusive komponentgaranti).

+ Körglädje, motorn, vaghållningen.

- Buller, utrymme, utbud.

Fabriksgarantin gäller i tre år. Motorerna är hållbara, men växellådorna kan kärva. Främst märks det vid växling från ettan till tvåans växel, men ibland även från treans växel till tvåan. Orsakerna kan vara flera; otät damask till kopplingens slavcylinder, läckage av växellådsolja, sliten kopplingslammell eller att växellådans länkage behöver smörjas upp. I en del fall har växellådorna bytts ut, vanligen täcks detta av garanti eller försäkring, i annat fall blir det dyrt.

Slitna hjullager är relativt vanligt, slitage på bromsar, stötdämpare och koppling förekommer också. Kontrollera takfällningen och suffletten – om något är trasigt eller kärvar är det ofta dyrt att byta. Vattenläckage vid dörrarna kan leda till att elfönsterhissarnas funktion sätts ur spel. Infotain-

mentsystemet kan släckas ner eller frysa i funktionen, då krävs mjukvaruuppdatering. En del förare har uppmärksammat att dödvinkel-varningen inte alltid fungerar i regn. Innerbackspeglar som lossnat har också inträffat.

UNDER DET ÅR VI HADE en MX-5 i längststallet rapporterades inte ett enda fel in. Däremot råkade vi själva bryta sönder pinnen till trippmätaren och instrumentbelysningen. Missödet kostade 12 000 kronor, eftersom hela instrumenthuset måste bytas ut.

Det finns några återkallelser att uppmärksamma. Motorstyrningsenheten på likströmsomvandlaren kunde ge kortslutning med följande brandrisk. Därför återkallades bilar tillverkade 2015–2017. En defekt programvara till automatlådan kunde

FYRA KONKURRENTER

FORD FOCUS RS

Registreringsår	2016
Kaross	Halvkombi/5d
Motor	2,3/350 hk
Dekl. förbrukning	7,7 l/100 km
Nypris -16	394 300 kr
Rost	Medel
Säkerhet	Bättre än medel
AutoIndex	Medel

+ Körglädje, vaghållning, drivlina.

- Buller, fjädringskomfort.

+ Körglädje, motor, vägenskaper.

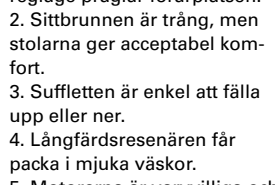
- Buller, fjädringskomfort.

HONDA CIVIC TYPE R

Registreringsår	2015
Kaross	Halvkombi/5d
Motor	2,0 l/310 hk
Dekl. förbrukning	7,3 l/100 km
Nypris -16	341 900 kr
Rost	Sämre än medel
Säkerhet	Bättre än medel
AutoIndex	Bättre än medel

FOTO: CHRISTIAN ELLMARK

1. Tydliga instrument och enkla reglage präglar förarplatsen.
2. Sittbrunnen är trång, men stolarna ger acceptabel komfort.
3. Suffletten är enkel att fälla upp eller ner.
4. Långfärdsresenären får packa i mjuka väskor.
5. Motorerna är varvilliga och hållbara.

LITE MER OM:

TEKNISK DATA MAZDA	MX-5 1,5	MX-5 2,0
Längd/bredd, cm	391,5/173,5	391,5/173,5
Tjänstevikt/maxlast, kg	1 090/125	1 122/138
Max släpvtikt, kg	0	0
Antal cylindrar/slagvolym cm ³	4/1 496	4/1 998
Effekt kW/hk	98/131	119/160
Toppfart, km/h	204	214
0-100 km/h, s	8,3	7,3
Bränsle, l/100 km	6,0	6,9
CO ₂ , g/km	139	161

KÖPGUIDEN

Registreringsår:	2016
Kaross:	Cabriolet/2 d
Motor:	2,0 l/160 hk
Dekl. förbrukning:	6,0 l/100 km
Nypris 2016:	318 900 kr
Rost:	Ingen uppgift
Säkerhet:	Medel
Autolindex:	Bättre än medel

REPARATIONSKOSTNADER

Material och arbete. Prisuppgifter från verkstäder i Stockholmsregionen. Priserna kan variera mellan verkstäder.

Avgassystem exkl främre rör	12 534 kr
Katalysator	8 203 kr
Hjullager höger fram	3 810 kr
Kamrem	Kedja
Elektronikbox, motor	7 320 kr
Koppling	12 277 kr
Stötdämpare fram, 2 s	9 605 kr
12 000-milaservice	3 924 kr

SÄKERHET

MX-5 klarade fyra stjärnor i betyg från Euro NCAP:s krocktest 2015. Whiplashskyddet får godkänt enligt Folksam's analys, en förbättring jämfört med tidigare modell. Någon krockstatistik baserat på verkliga olyckor finns inte. Autobroms kom först till modellår 2019.

KROCKSÄKERHET

Euro NCAP ★★★★★ 2015

ROSTSKYDD

På vår långtestbil, en MX-5 från 2016, hittades ingen rost alls efter ett år och 4 000 mils brukande. Däremot noterades tunn grundlack samt vissa tveksamheter i både behandling och rostskydds konstruktion. På äldre MX-5 är just rosten den största problemet och för den som tänkt behålla sin bil länge kan en rostskyddsbehandling vara en god idé. Den här generationen har dock något bättre rostskydd än tidigare modeller.

ROSTSKYDDSGARANTI: 12 ÅR

BETYG: ★★★★★

göra att denna oavsiktligt växlar ner och detta kan leda till att bakhjulen låser sig. Felet fanns på bilar tillverkade 2016–2018 som återkallades. Vissa exemplar från 2015 återkallades för att delar av underredet kunde lossna och skada däcken. På MX-5 tillverkade 2018 kunde fläkthjulet till bränslepumpen leda till plötsligt motorstopp.

ÄGARNÄR HAR OFTA VARIT NÖJDA med sina bilar och behåller dem i regel längre än för vanliga bilar, vilket ger rätt magert begagnatutbud. Detta i kombination med kraftigt höjda nybilspriser (från 330 900 kr) har lett till mycket högt andrahandsvärde. Efterfrågan är i regel högst på våren och lägst på senhösten.

CHRISTIAN ELLMARK, VI BILÄGARE

NÖJES-MASKIN.

Mazda MX-5 ger mycket körglädje för pengarna – en bra sommarbil för två personer.

MINI COOPER S AUTOMAT

Registreringsår	2014
Kaross	Sportcoupé
Motor	1,6 l/184 hk
Dekl. förbrukning	5,4 l/100 km
Nypris -16	230 400 kr
Rost	Bättre än medel
Säkerhet	Medel
Autolindex	Ingen uppgift

⊕ Körglädje, design.

⊖ Utrymme, komfort, kvalitetsbrister.

⊕ Körglädje, design, motor.

⊖ Utbud, fjädring, bullrig.

SUBARU BRZ 2,0 AUTOMAT

Registreringsår	2016
Kaross	Sportcoupé
Motor	2,0 l/200 hk
Dekl. förbrukning	7,1 l/100 km
Nypris -16	334 900 kr
Rost	Ingen uppgift
Säkerhet	Ingen uppgift
Autolindex	Bättre än medel

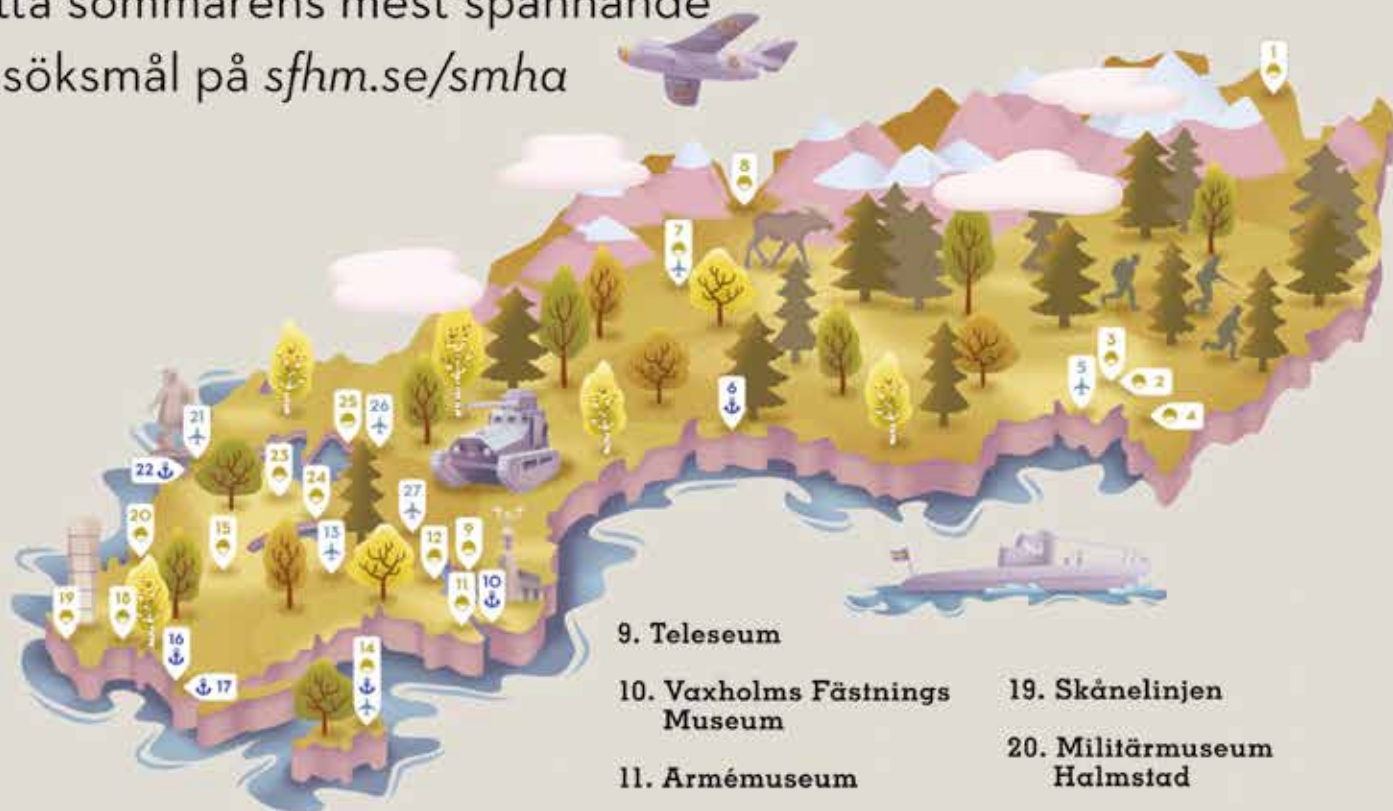

UPPTÄCK

Svenska hemligheter längs vägarna

Upplev underjordiska samhällen, oåtkomliga fästningar och topphemliga ubåtar.

Hitta sommarens mest spännande besöksmål på sfhm.se/smha

1. Gränsförsvarmuseum	9. Teleseum	19. Skånelinjen
2. Försvarsmuseum Boden	10. Vaxholms Fästnings Museum	20. Militärmuseum Halmstad
3. Rödbergsfortet	11. Armémuseum	21. Aeroseum
4. Siknäsfortet	12. Arsenalen	22. Maritiman
5. Flygmuseet F21	13. Flygvapenmuseum	23. Garnisonsmuseet Skaraborg
6. Hemsö fästning	14. Gotlands Försvarsmuseum	24. Karlsborgs Fästningsmuseum
7. Teknikland	15. Miliseum	25. Brigadmuseum
8. Skansen Klintaberg	16. Museum för rörligt kustartilleri	26. Krigsflygfält 16
	17. Marinmuseum	27. Arboga Robotmuseum
	18. Artillerimuseet	

sfhm.se/smha

 Gilla Sveriges militärhistoriska arv på facebook

Motorföraren i backspegeln

I slutet av 2002, närmare bestämt i november månad, var det ännu en folkomröstning i Gibraltar (den förra omröstningen gjordes 1967). Precis som tidigare, handlade den om det brittiska territoriets suveränitet gentemot Spanien. Och precis som tidigare, blev Gibraltar kvar som en brittisk kronkoloni.

Telia gick samman med finska telefonbolaget Sonera och man bildade Telia Sonera, ett namn som sedan hängde med ända till början av 2016.

Ett styckmord begicks i Halmstad. Ett huvud hittades av lekande barn i floden Nissan. Den som befanns skyldig var en så kallad A-lagare som senare erkände att han styckat kroppen och slängt den i Nissan, efter ett lägenhetsbråk.

I SVT1 sändes under november till december en svensk deckarserie. Hur många minns serien Bella – bland kryddor och kriminella? Huvudpersonen, kocken Isabella, snubblade över olika kriminalfall som löpte över sex avsnitt. Huvudpersonen spelades av Claire Wickholm.

I november kom Motorföraren ut till sina medlemmar, och tidningen hade nu funnits i 75 år.

TEXT: MIKAEL LINDBERG

Japansk vinnare

2002 var sjätte året som Motorföraren delade ut pris för Årets Familjebil. För andra gången vann en japansk bil, den här gången en Mazda6.

Precis som idag, bestod juryn av svenska motorjournalister och tre av dem sitter faktiskt fortfarande kvar i juryn – Jan-Erik Berggren, Johannes Gardelöf och Robert Collin.

Bland motiveringarna till just Mazda6 gick att läsa: Flexibla utrymmen som klarar kraven på en utmärkt familjebil, samt hög säkerhetsnivå med mycket utrustning och en klar miljöinriktning.

Omslag

En fransos, närmare bestämt en Renault Mégane, pryder novembernumret av Motorföraren. Under rubriken Frestande franska former, testas den nya generationen småbil.

Rätt attityder prisbelönas med 50 000 kronor bland elever, en japansk bil vinner Årets Familjebil och på opinionssidan ska man lyssna på rattfylleriets anhöriga.

Tidningen uppmärksammar också sitt alldeles egna 75-årsjubileum.

Rätt rattityd

Tio gymnasieskolor skulle under 2003 delta i MHF:s trafiknykterhetsprojekt Rattityd. Projektet gick ut på att eleverna skulle hjälpa MHF att forska kring sina jämnårigas syn på alkohol och bilkörning. Eleverna skulle även ge förslag på åtgärder för att ändra attityderna.

Alla skolklasserna tävlade med varandra där förstapriset var en upplevelsecheck på 10 000 kronor. De vinnande klasserna i de tio skolorna möttes därefter i Stockholm för att tävla med

varandra om förstapriset som var på hela 50 000 kronor.

En stor del av finansieringen till Rattityd kom från Socialstyrelsen.

Nätverkets första mötet i Sverige

I oktober 2002 träffades för första gången anhöriga till de som förlorat en anhörig på grund av rattfyllerister. Mötet kallades för Anhörigträffen. Drygt 20 personer möttes under ett veckoslut för att kunna stödja och prata med varandra. På plats fanns även en överåklagare som hjälpte

till att förklara de juridiska "irrgångarna".

Efter Anhörigträffen smeds planer på fortsatta samlingar av samma format för att kunna stödja anhöriga som drabbats av ond, bråd död.

Idag heter nätverket MADD – Mothers Against Drunk Driving.

Fler fick blåsa – men inte tillräckligt

Motorförarens årliga bevakning och rapportering av polisens antal nykterhetskontroller visade en ökning under det första halvåret med 14 procent jämfört med 2001. Då gjordes 540 443 alkoholutandningsprov och 2002 blev det 614 630 under de respektive första halvåren.

Ett dystert konstaterande var att ökningen skedde från redan låga nivåer. Som jämförelse gjordes nästan 1,8 miljoner nykterhetskontroller under hela året 1994.

Det motsvarade 900 000 räknat på halvåret 1994.

Pigga pensionären

Hösten 2002 firade tidningen Motorföraren sitt 75:e år. Det uppmärksammade bland annat ledningen för Region Mälardalen, som letat fram ett axplock ur tidningens långa historia. Förstasidan hade exempelvis devisen: Klar hjärna – säker hand. (En devis som står sig än idag, reds. anm.)

Historielektionen, av John-Eric Ericsson, berättade vid förbundsmötet 2002 att MHF vid sin första kongress 1927 hade 1 015 medlemmar. Året efter hade antalet mer än tredubblats.

MHF:s arbete mot rusdrycker fick även vid den här tiden ett statsbidrag om 3 000 kronor om året för sitt uppdrag.

Tidningen Motorföraren har därefter varit tongivande i många frågor, som arbetet med högertrafikomläggningen 1967, hur vi en gång startade Bilprovningen, då med en mobil anläggning, de skärpta promillegränserna för rattfylleri och grovt rattfylleri, bilbältet. Ja, listan bara fortsätter.

FOTO: ANJA BAUERMANN

Lönsamt att laga dålig vägbeläggning

Brittiska staten hade tjänat på att laga pothål och andra vägsador i stället för att som nu tvingas ersätta bilister för skador som uppkommit till följd av dåligt vägunderhåll. En rapport från Citroën i Storbritannien visar att landet åren 2017–2022 betalade ut 22,7 miljarder pund i skadestånd. Summan motsvarar drygt 300 miljarder kronor och hade räckt till att fixa 2,3 miljarder pothål.

Rapporten visar att under den aktuella perioden har mer än 1 100 personer skadats i olyckor orsakade av bristande vägunderhåll. 355 av dessa skadades allvarligt och 16 personer omkom.

Citroën kryddar sin rapport med att i pr-syfte erbjuda alla Citroënegare en gratis skadeinspektion för att kontrollera om däck, fälgar och fjädring fått skador orsakade av pothål eller liknande vägsador.

RÄTT SVAR KRYSSET NR 3

→	E	T	→	V	A	R	N	A	N	D
A	L	K	O	L	Å	S	E	T	U	E
A	L	R	O	T	N	A	M	N	↓	U
B	A	R	A	M	A	S	O	N	E	N
O	S	L	O	U	T	T	A	X	O	↑
A	N	S	A	D	E	S	L	A	E	R
N	A	G	E	L	T	R	Ä	↑	A	M
→	E	T	T	E	I	N	Y	M	P	A
N	↓	A	N	I	N	G	V	E	N	E
↓	S	T	U	D	S	P	G	V	E	L
U	T	V	I	S	A	R	U	S	S	A
R	E	G	I	A	B	Å	R	Å	N	A
V	I	T	S	K	A	L	B	A	G	G
A	O	R	T	O	R	E	N	R	G	A
I	N	T	E	H	J	U	L	S	P	Ä
G	T	J	O	A	T	Ö	L	U	N	S
E	T	T	O	R	S	A	K	Ä	T	S
B	L	Å	G	N	U	T	T	A	N	E
D	R	O	G	T	Ä	L	T	Ä	T	K
K	R	A	M	A	T	S	E	G	O	T
R	A	R	E	F	T	E	R	S	U	P

► Grattis säger vi till fem nya krysset-vinnare! Två bingoletter vardera är vinsten. Lycka till!

Anna-Krin Backelin,
Uppsala
Kurt Jernberg,
Strömsnäsbruk

Kerstin Hjalmarsson,
Mattmar
Karin W-Sundelin,
Sandöverken
Mats Bodin,
Älvsjö

FRILÄGE – en krönika om trafiksäkerhet

Ny trafikkultur med alkomätare?

Nyligen berättade Trafikverket att de avsat 50 miljarder kronor i stöd till dem som väljer att integrera alkoholmätare i fysiska anläggningar. Tänk om Sverige skulle anta en ny trafikkultur där alkoholmätare används ännu mer och i fler sammanhang än idag, för att minska trafikolyckor och skadeverkningar.

Vissa menar att Sverige har en ingenjörskultur och försöker lösa alla tänkbara samhällsproblem med hjälp av teknik. Som utlänning kan jag förstå påstående, för tilliten till teknikens kraft är verkligen stor i det här landet. Självt har jag grundat ett företag som använder teknik för att bidra till att minska alkoholen skadeverkningar i trafiken. Det gör att jag på sätt och vis också ansluter mig till den svenska ingenjörsmodellen. Därför är jag också glad över det initiativ som Trafikverket tar och som visar att det går att använda alkoholmätare på nya sätt.

Tänk om Sverige skulle kunna utveckla en kultur där alkoholmätare är ett självklart tillbehör i alla trafiksammanhang. Det borde till exempel vara lika självklart att alla bilar har en alkoholmätare i handskfacket som en varningstriangel i bagageutrymmet, eller att båtfolket alltid packar ner en mätare tillsammans med flytvästarna inför helgen.

Sverige har för övrigt en mycket låg promillegräns för sjöfylleri, 0,2 promille, vilket innebär att det för många är lätt att känna sig duglig som

förare trots att alkoholen i kroppen fortfarande påverkar körförmågan.

Som dagens mobilitet utvecklats, med möjligheten att via mobilen snabbt hyra en bil eller elsparkcykel i närmaste gathörn, borde det också vara rimligt att resenärer i städerna hade en alkoholmätare i väskan eller ryggsäcken.

Organisationen MHF har länge uppmärksammat problemet med trafikolyckor där förare av elsparkcyklar varit onyktra.

Vilka incitament krävs för att vi ska få ett nytt trafikbeteende där alkoholmätaren finns med som en naturlig följeslagare?

Det behöver vi prata mer om. Och vilka myndigheter kan ta på sig att leda arbetet mot en kultur där alkoholmätaren – i alla dess former – blir en självklarhet i persontrafiken?

Med ett större stöd från det offentliga Sverige skulle också teknikföretagen få förnyad energi att utveckla fler och nya lösningar som bidrar till ökad trafiknykterhet och därmed minskar kostnader och lidande från alkoholrelaterade olyckor vid persontransporterna.

HUNTER ABBOT,
tidigare rallyförare och grundare av Alcosence

Expertomdöme

”Teoribok innehåller all körkortsteori som den som skall ta B-körkort för personbil behöver. [...] Helt allmänt är bildmaterialet omfattande och av god kvalitet. Texten har många punktlister som hjälper till att göra innehållet lättläst och tydligt.”

Helhetsbetyg: Mycket bra

Lektör: Krister Olsson, BTJ-häftet nr 11, 2023

Trafikskola? Beställ ett gratisexemplar!

Skicka e-post till info@korkortonline.se och ange *Gratisexemplar Annons Motorföraren* som rubrik följt av organisationsnummer och leveransadress.